Opłata pocztowa uiszczona ry załtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפֿטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 73 (1067) | Łódź, Niedziela 27 Marca 1927 | פֿינפֿטער יאָהרגאַנג | לאָדז, זונטאָג כג׳ אדר ב תרפ״ז. | Nr. 73 (1067)

אַדרעס פֿון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel. 24-71

נויט און עלענד פֿון די לאָדזשער אַרבייטער

דאָס האָבען געזעהן וויצע-פּרעמיער באַרטעל, האַנדעלס-מיניסטער און אַרב.-מיניסטער.

דער נעכטיגער מיניסטאָרען-בעזוך אין לאָדז.

(:) נעכטען 4,48 אַ זייגער פּאַרטאָגס זענען געקומען קיין לאָדז אין א ספּעציעלען סאַלאָן-וואַגאָן, וועלכער איז געווען אָנגעקניפּט צום וואַרשאַווער צוג. דער וויצע-פּרעמיער באַרטעל, האַנדעלס-מיניסטער קוויאַטקאָווסקי, אַרבייטס מיניסטער ד״ר יורקיעוויטש און דער סעקרעטאַר פֿון וויצע-פּרעמיער, פּאָרוטשניק זאַכשיווילכאָווסקי.

די געסט זענען געבליבען אי, סאַלאָן-וואַגאָן

אויפ׳ן באַהן - הויף.

ביז 8 אַ זייגער פֿריה. אין דערזעלבער צייט זענען געקומען בעגריסען די געסט דער וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט, רעגירונגס-קאָמיסאַר איזשיצקי, וואָיעוואָדשאַפטס-פּאָליציי דער קאָמענדאַנט ניעדושעלסקי, שטאָדט-פּאָליציי קאָמענדאַנט א׳ זידאָרטשיק און דער אַרבייטס-אינספּעקטאָר וואָיסקיעוויטש, פּרעזידענט ציניאַרסקי און פּרעזעס פֿון שטאָדט ראָט ד״ר פּיכנאָ.

דער וואָיעוואָדע איז אַריין אין וואַגאָן און אָבגעגעבען אַנ׳אַמטליכען בעריכט דעם וויצע פּרעמיער, און נאָכדעם זענען אַלע אַרויס פֿון וואַגאָן און דער וואָיעוואָדע האָט די געסט פֿאָרגעשטעלט פֿאַר די אָנוועזענדע.

נאָך דער צערעמאָניע, האָט דער וויצע-פּרעמיער אויסגעדריקט דעם וואונש, תיכף צו בעזוכען איינציגע איינפֿלוסרייכע פֿאַבריקען, כדי זיך צו בעקענען מיט די אַרבייטס בעדינגונגען פֿון די אַרבייטער.

נאָך אַ קורצער בעראַטונג איז בעשלאָסען געוואָרען צו

בעזוכען די פֿאַבריקען פֿון שייבלער און גראָהמאַן אין בעניך.

אַראָבפֿאָהרענדיג צו די פֿאַבריקען פֿון שייבלער און גראָהמאַן האָבען די געסט זיך אָבגעשטעלט אויף שייבלער׳ס מאַרק און אַריין אין איינציגע אָבטיילונגען.

דער וויצע-פּרעמיער איז געפֿיהרט געוואָרען דורכ׳ן אינזש. וואַגנער, וועלכער האָט איהם גענוי אינפֿאָרמירט וועגען גאַנג פֿון דער אַרבייט אין דער פֿאַבריק.

וויצע פּרעמיער רעדט מיט די אַרבייטער בײַ די מאַשינען.

דער וויצע-פּרעמיער האָט זיך אָבער נישט בעגנוגענד מיט די אינפֿאָרמאַציעס, און אַליין צוגעגאַנגען צו די אַרבייטער, וועלכע זענען געשטאַנען בײַ די מאַשינען, און אויסגעפֿרעגט זיי וועגען זייער לוין און אַרבייטס-בעדינגונגען.

אַלס ענטפֿער דערויף האָבען די אַרבייטער אָנגעוויזען, אַז די אַרבייטס בעדינגונגען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַדורכגעפֿיהרטער רעאָרגאַניזאַציע זענען זעהר שווערע, ווייל אַרבייטענדיג גלייכצייטיג אויף 4 מאַשינען, גיט נישט די אַרבייטער די מעגליכקייט צו פֿערדינען אַ לוין, וועלכער זאָל כאָטש טיילווייז בעפֿרידיגען די בעדערפֿנישען פֿון אַן אַרבייטער-פֿאַמיליע.

די גרעסטע צרה האָבען אָנגעוויזען די אַרבייטער, איז דאָס, וואָס דער וואוקס פֿון יקרות שטייגט מיט יעדען טאָג מעהר, און נישט קוקענדיג דערויף, וואָס דער גורל פֿון די טעקסטיל-אַרבייטער איז ביז איצט נאָך נישט בעוואוסט, זענען שוין די פֿריגע וואָך געשטיגען די פּרייזען אויף ברויט, פֿלייש און אַנדערע אַרטיקלען פֿון ערשטען געברויך.

צום סוף האָבען די אַרבייטער אָנגעוויזען, ליגט איצט אין דער מאַכט פֿון וויצע-פּרעמיער, אַז דורך אַרויסגעבען אַ געוויסען אורטייל פֿון דעם אַרביטראַזש-קאָמיסיע, זאָל די לאַגע פֿון די אַרבייטער געבעסערט ווערען.

בעת די געסט האָבען בעזוכט די פֿאַבריקס-אָבטיילונגען, האָט ה׳ קאַרל שייבלער אָבגעוואָרט זיי אין דער צענטראַלע אויף פּאַרגאָוואַ גאַס, זייענדיג זיכער, אַז זיי וועלען פֿערפֿאָהרען אין דער צענטראַלע.

בעקומענדיג אָבער אַ טעלעפֿאָנישע ידיעה פֿון דירעקטאָר קאַקיצלי, איז ה׳ שייבלער תיכף אַהין און געגעבען נאָך אויס פּיהרליכע אינפֿאָרמאַציעס וועגען דער טעטיגקייט פֿון דער אונטערנעהמונג.

נאָכדעם ווען אַלע זענען אָבגעפֿאָהרען אין בעניכ׳ס פֿאַבריק וואו דער פּרעמיער האָט זיך אויך אינפֿאָרמירט בײַ די אַרבייטער, האָט דער פּרעמיער אויסגעדריקט דעם וואונש, זיך צו בעקענען מיט די וואוינונגס-בעדינגונגען פֿון די אַרבייטער, און מען איז אָבגעפֿאָהרען צוריק

אין די פֿאַמיליען-הײַזער

פֿון שייבלער און גראָהמאַן

דאָ האָט אינזש. וואַגנער געפֿיהרט זיי אין די וואוינונגען פֿון די הכבֿרע אָנגעשטעלטע..., וואו דער וויצע-פּרעמיער האָט מיט בעוואונדערונג פֿעסטגעשטעלט, אַז ער האָט זיך די וואוינונגס-בעדינגונגען פֿון אַרבייטער ערגער פֿאָרגעשטעלט.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דער פּאָליציי-קאָמענדאַנט ה׳ ניעדזשעלסקי אויפֿמערקזאַם געמאַכט דעם אַרבייטס-מיניסטער ה׳ יורקיעוויטש, אַז דאָ קומט פֿאַר אַ מיספֿערשטענדניש, ווייל אויב די געסט ווילען זיך בעקענען מיט דער אמת׳ער לאַגע פֿון די וואוינונגס בעדינגונגען פֿון די אַרבייטער, דאַרפֿען זיי פֿאָראַב קיין באַלוט.

בעזוך אויף באַלוט.

וועגען דעם האָט דער אַרבייטס-מיניסטער מיטגעטיילט דעם וויצע-פּרעמיער, וועלכער האָט איינגעשטימט דערויף און תיכף זענען אַלע אַראָבגעפֿאָהרען קיין באַלוט, אָבשטעלענדיג זיך אויף דער זאַווישי-גאַס בײַם הויז נומער 25.

די מיניסטאָרען זענען אַראָפּ אין די קעלער-וואוינונגען פֿון די אַרבייטער אין אַ גאַנצע רייה הײַזער און בעזוכט איינציגע צעהנדליג וואוינונגען.

דאָ האָט זיך דער וויצע פּרעמיער בעקומען אַ גאַנץ אַנדערע איבערצייגונג.

פֿאַר די אויגען פֿון די הויך-געשטעלטע געסט האָבען זיך

פֿאָרגעשטעלט שרעקליכע בילדער:

אין איינשטוביגע וואוינונגען האָבען זיי געטראָפֿען ליגען אויף דער ערד קליינע קינדער אָפּגעריסען מיט אויסגעלאָשענע אויגען קוקענדיג מיט רחמנות אויף די נישט ערוואַרטעטע געסט.

נעבען זיי זענען געזעסען פֿערמאַרטערטע טאַטעס און מאַמעס, וועלכע האָבען מיט פֿערצווייפֿלונג געקוקט אויף די אָנגעקומענע.

געוואָהר ווערענדיג ווער די געסט זענען, האָבען די עלענדע מיט טרעהרען אין די אויגען, דערצעהלט, אַז דער גאַנצער געגענד איז מייסטענס בעוואוינט דורך אַרבייטסלאָזע טעקסטיל-אַרבייטער, וועלכע האָבען שוין זייט 2 יאָהר נישט קיין פּרנסה, און זייערע פֿאַמיליעס האַלטען זיך אויף בלויז פֿון די קליינע אונטערשטיצונגען, וואָס די רעגירונג גיט זיי אַרויס.

ס׳זענען אָבער פֿאַראַן אויך אַזעלכע פֿאַמיליעס, וועלכע מען האָט אויך דאָס אָוועקגענומען, און פֿון נויט הערשען אין די פֿאַמיליעס פֿערשידענע קראַנקהייטען, וועלכע נעמען צו, פֿון צייט-צו-צייט, אַ קינד פֿון דער וועלט.

די הונגעריגע אַרבייטסלאָזע פֿאַמיליעס האָבען דערום געבעטען רחמים בײַם וויצע פּרעמיער, ער זאָל זיין אַ מליץ יושר און זיך בעמיהען, דער עלענד זאָל זיך אַמאָל ענדיגען און זיי געבען די מעגליכקייט צו פֿערדינען אַ שטיקעל ברויט פֿאַר זייערע עלענדע און אויסגעהונגערטע קינדער.

דער בעזוך האָט אויפ׳ן וויצע-פּרעמיער געמאַכט אַנ׳ערשיטערנדען איינדרוק, און ער האָט יעדער בעזוכטער אַרבייטסלאָזער פֿאַמיליע איבערגעלאָזט פֿון זיין טאַש, אַ אונטערשטיצונג ווען 100 זלאָטיס, אַנדערע 30 און 20 לויט דער צאָהל מיטגלידער פֿון אַ פֿאַמיליע.

א מיטינג אין גראַנד-האָטעל.

נאָכדעם זענען אַלע צוריקגעפֿאָהרען אין שטאָדט אין גראַנד-האָטעל, וואו דאָס פּרעזידיום פֿון שטאָדט-ראָט האָט די געסט אויפֿגענומען מיט אַ מיטאָג.

אויסער די אויבענאָנגעוויזענע האָבען אין דעם מאָהלצייט אָנטייל גענומען דאָס פּרעזידיום פֿון שטאָדט-ראָט ד״ר פּיכנאָ, דעפּ. ד״ר ראָזענבלאַט און וואָלטשיגסקי, דעם מאַגיסטראַט האָבען רעפּרעזענטירט, פּרעזידענט ציניאַרסקי און וויצע פּרעזידענט וואָיעוואָדזקי, ביסקופּ טימיעניעצקי און אַנדערע

בײַ די קלאַנגען פֿון אַ ספּעציעלען ציווילען אָרקעסטער האָבען די אָנוועזענדע פֿערבראַכט אַנ׳ערך 2 שעה, בעת וועלכען ס׳זענען נישט פֿאָרגעקומען קיין שום אָפֿיציעלע רעדעס און טאָסטען.

ס׳זענען בלויז געפֿיהרט געוואָרען לויזע געזעלשאַפֿטליכע געשפּרעכען, בעת וועלכע דער וויצע פּרעמיער באַרטעל, האָט אויסגעדריקט זיין בעוואונדערונג, דאָס אין אַזאַ גרויסע שטאָדט ווי לאָדז, די צווייטע גרעסטע שטאָדט פֿון פּוילען איז אַזוי שמוציג, און ס׳זענען ביז איצט נישט אָנגענומען געוואָרען געהעריגע מיטלען, אַז דער פּוילישער „מאַנשעסטער“ זאָל האָבען אַ אויסזעהען פֿון אַ אייראָפּעאישע שטאָדט.

דער ענין האָט געטראָפֿען הויפּטזעכליך דעם וויצע-פּרעזידענט וואָיעוואָדזקי, וועלכער האָט די גאַנצע שולד אַרויפֿגעוואָרפֿען אויפ׳ן פֿעהלען פֿון דער קאַנאַליזאַציע און וואַסערלייטונג. ער האָט אָבער געשיקט אויסגענוצט דעם מאָמענט און אָנגעוויזען, אַז אויב די רעגירונג וואָלט זיך פֿאַראינטערעסירט דערמיט און געגעבען גרעסערע קרעדיטען, וואָלט די אַרבייט פֿון דער קאַנאַליזאַציע געגאַנגען שנעלער.

צווישען אַנדערן האָט נאָך דעפּ. ד״ר ראָזענבלאַט בײַ אַ געזוגענדע הומאָר-שטימונג בעריהרט די פֿראַגע פֿון דער שליסונג פֿון דער איצטיגער סיים-סעסיע, אויף וועלכער דער וויצע-פּרעמיער האָט אויך אין אַ הומאָריסטישען טאָן אָבגעענטפֿערט.

אַרום 3 אַ זייגער איז דער מיטאָג געענדיגט געוואָרען און אַלע זענען אַראָבגעפֿאָהרען צום באַהן, און די געסט זענען 3 50 אָבגעפֿאָהרען קיין וואַרשאַ.

וויצע-פּרעמיער באַרטעל וועגען זײַנע אײַנדריקען אין לאָדז. זײַן ערקלערונג פֿאַר׳ן פֿאָרשטעהער פֿון „נײַעם פֿאָלקסבלאַט“.

(:) נאָכ׳ן מיטאָג האָט דער וויצע-פּרעמיער ה׳ באַרטעל אין דער אָנוועזענהייט פֿון ביידע מיניסטאָרען אויפֿגענומען אונזער מיטאַרבייטער, וועמען ער האָט געענטפֿערט אויף איינציגע געשטעלטע פֿראַגען.

אויף דער פֿראַגע וואָס פֿאַר אַנ׳איינדרוק ס׳האָט אויף איהם געמאַכט דאָס אַרבייטס-לאָדז, האָט ה׳ באַרטעל געענטפֿערט:

– אָהן אַ ספֿק, אַז דאָס לעבען פֿון די טעקסטיל-אַרבייטער אין לאָדז איז זעהר אַ שווערעס.

דאָס וואָס איך האָב זיך איבערצייגט אויף מיינע אייגענע אויגען אין באַלוט, האָט מיר געגעבען אַ גרונד, וועגען דעם עלענד וואָס דאָרט הערשט, צו שטעלען פֿאָרשלאָגען אויף איינע פֿון די קומענדע זיצונגען פֿון מיניסטאָרען-ראָט.

די פֿאָרשלאָגען וועלען צילען צו פֿערזיכערן די עלענדע אַרבייטסלאָזע בעשעפֿטיגונג אָדער אַנ׳אַנדער אופֿן זיי צו פֿערזיכערען.

דאַן האָט אונזער מיטאַרבייטער געפֿרעגט ווי אַזוי וועט אויספֿאַלען דער פּסק פֿון אַרביטראַזש געריכט און ווען קאָן מען רעכענען וועט דער פּסק אַרויסגעגעבען ווערען.

דערויף האָט דער וויצע-פּרעמיער געענטפֿערט פֿאָלגענדעס:

– דאָס צונויפֿטרעפֿען זיך פֿון מיר אומיטעלבאַר מיט די אַרבייטער האָט מיר געגעבען פֿיל מאַטעריאַל, מיט וועלכען ס׳וועט זיך מוזען פֿערנעמען אויף נאָך אַ ספּעציעלער זיצונג די אַרביטראַזש-קאָמיסיע.

דאָס וועט אָהן אַ ספֿק שפּילען אַ גרויסע ראָלע אויף דעם פּסק גופֿא, און דעריבער איז פֿאַרויסצוזעהען, אַז דער פּסק וועט קאָנען ערשט אַרויסגעגעבען ווערען אַרום מאָנטאָג-דינסטאָג.

צוליב דעם וואָס מען האָט שוין געבעטען דעם וויצע-פּרעמיער אָבצופֿאָהרען, ווייל ס׳איז געווען 12 מינוט פֿאַר׳ן צוג אָבגאַנג, האָט אונזער מיטאַרבייטער געמוזט רעזיגנירען פֿון אַ גאַנצע רייה פֿראַגען, וועלכע ער האָט געהאַט בדעה נאָך צו שטעלען דעם וויצע פּרעמיער.

וואַרשאַ, 26. (טעלעפֿאָניש פֿון אונזער סיים קאָרעספּאָנדענט) וויצע-פּרעמיער באַרטעל איז היינט צוריקגעקומען פֿון לאָדז און האָט גלייך אָבגעהאַלטען אַ זיצונג מיט די מיטגלידער פֿון דער אַרביטראַזש-קאָמיסיע. פֿון די געשפּרעכען מיט וויצע-פּרעמיער באַרטעל שטעלט זיך אַרויס, אַז די אַרביטראַזש-קאָמיסיע וועט בעשטימען 10 פּראָצענט הוספֿה.

געשלאסען די סעסיעס פון סיים און סענאט.

די נייע סעסיע וועט געעפענט ווערען אין אנהויב מאי.

וואַרשא, 26 (טעלעפאָניש) נעכטען נאָכמיטאָג איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט מיט'ן אָנטייל פון מלוכה-פרעזידענט. אויף דער זיצונג האָט דער פרעמיער מאַרשאַל פילסודסקי פאָרגעלעגט זיין פאָרשלאַג וועגען שליסען די סעסיע פון סיים און סענאַט.

דער מלוכה-פרעזידענט האָט מסכים געווען מיט'ן פאָרשלאַג און אונטערגעשריבען די פעראָרדנונג.

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש פון אינזער סיים-קאָרעספאָנדענט) שוין פון אינדערפריה האָט אין סיים געהערשט אַן אָפּוואַרטענדע שטימונג. מ'האָט ערוואַרט, אַז די סיים-סעסיע וועט היינט אָדער מאָרגען געשלאָסען ווערען. די זיצונג האָט זיך אָנגעהויבען מיט דער צווייטער לעזונג פון געזעץ וועגען די פערזאַמלונגען. די מערהייט האָט זיך געאיילט אָדורכצופיהרען די צווייטע און דריטע לעזונג.

מ'האָט אָבער בעוויזען אָנצונעהמען דעם געזעץ נאָר אין דער 2-טער לעזונג מיט פיל אויסבעסערונגען.

בעת דער אָבשטימונג איז אין זיצונג-זאַל אַריינגעקומען דער פאָסט-מיניסטער מ'האָט איהם בעגעגענט מיט אַ טומעל און אויסגעשריגען „ליטשניק"! אויף אַזאַ אופן האָט דער סיים פּראָטעסטירט געגען די פּראָיעקטירטע טעלעפאָן-ליטשניקעס. דער סיים-מאַרשאַלעק רופט צו אָרדנונג און מ'האָט אויף דער שנעל ביי אַ נערוועזער שטימונג אָנגענומען אַ רייה געזעץ-פּראָיעקטען, וועלכע איז זאַל האָט זיך אין בעגלייטונג פון אייניגע מיניסטאָרען בעוויזען וויצע-פרעמיער באַרטעל.

דאַ האָט אין זאַל אויסגעבראָכען אַ רייה אויסרופען. דעפּ. באַלין: טרעפּאַוו איז געווען ליבעראַלער פון אייך. דעפּ. וואַסינטשוק: אויף ווידערזעהען...

וויצע-פרעמיער באַרטעל בעקומט דאָס וואָרט: כ'האָב דעם כבוד מיטצוטיילען דעם הויכען סיים די פעראָרדנונג פון ה' מלוכה פרעזידענט, וועלכע לויטעט: אויפ'ן גרונד פון אַרטיקעל 25 פון דער קאָנסטיטוציע שליס איך היינט די געוועהנליכע אַז, די בודזשעט-סעסיע פון סיים.

וואַרשאַ, 25 מערץ 1927.

מלוכה-פרעזידענט מאָשציצקי.

פרעזידענט פון מינ.-ראַט פילסודסקי.

די זיצונג ווערט תיכף געשלאָסען.

מ'רעכענט אַז ענדע אַפּריל אָדער אָנהויב מאַי וועט דער סיים צוזאַמענגערופען ווערען אויף אַן'אויסערגעוועהנליכע זיצונג פון סיים, אין די סיים-קולואַרען געהען אַרום קלאַנגען, אַז מאַרשאַל פילסודסקי זאָל האָבען אין אַ געשפּרעך מיט'ן סיים מאַרשאַלעק ראַטאַי זיך אויסגעדריקט, אַז די אויסערגעוועהנליכע סעסיע פון סיים וועט אפשר אויסקומען צוזאַמענצורופען כדי צו ראַטיפיצירען די אויסלענדישע הלואה.

מ'רעדט אויך וועגען דער מעגליכקייט, אַז אויף דער אויסערגעוועהנליכער סעסיע זאָל אַריינגעטראָגען ווערען אַ פּראָיעקט וועגען סטאַביליזירען די וואַלוטע, וועגען הכּנסה, אומזאַץ און פערמעגענס-שטייער. פרייטאָג 8 אין אָוונט איז אין סענאַט אָנגעקומען דער סעקרעטאַר פון וויצע-פרעמיער באַרטעל פּאַרושניק זאַצוויליכאָווסקי און האָט איבערגעגעבען דעם וויצע-מאַרשאַלעק סענאַטאָר סטיכעל אַ בריף פון פאָלגענדען אינהאַלט:

צים ה' מאַרשאַלעק פון סענאַט פון דער פּוילישער רעפּובליק אין וואַרשאַ.

כ'האָב דעם כבוד איבערצושיקען די פעראָרדנונג פון ה' מלוכה-פרעזידענט פונ'ם 25, מערץ ה. י. וועגען שליסען די געוועהנליכע און די בודזשעט-סעסיע פון סענאַט.

פאָרזיצער פון מיניסטאָרען-ראַט פּילסודסקי.

גרויסע רעוויזיעס און ארעסטען פון קאמוניסטען אין ווארשא.

וואַרשאַ, 26. (טעלעפאָניש). פרייטאָג האָט די פּאָליציי אָדורכגעפיהרט רעוויזיעס אין פערשידענע שטאָדט-טיילען און קאָנפיסקירט פיל קאָמוניסטישע ליטעראַטור און אַרעסטירט אַ רייה פערזאָנען, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין קאָמוניזם.

אנטיסעמיטישער שרייבער טשעסטערטאן קומט קיין ווארשע.

לאָנדאָן. (י.ט.א.) דער בעריהמטער ענגלישער שריפטשטעלער און נישט ווייניג בעקאַנטער ענגלישער אַנטיסעמיטישער שרייבער ג. ק. טשעסטערטאָן וועט אין מאַי מאָנאַט הייי-יאָהר בעזוכען וואַרשע לויט דער איינלאַדונג פון פ.ע.נ.-קלוב. טשעסטערטאָן האָט אָנגעשריבען אַ רייה ביכער וועגען יודען און ציוניזם, אין וועלכע ער דריקט אויס זיין אַנטיפּאַטיע צים מאָדערנעם יודען און שפּיצט די בעקאַנטע ראַסען-טעאָריע. טשעסטערטאָן איז אַ פרומער קאַטאָליק. ער וועט אויך בעשרייבען דאָס יודישע וואַרשע.

ענדליך דער לעצטער פערהער אין שווארצבארד-פראצעס.

די אקטען געהען איבער צום טריבונאל.

פּאַריז, 26 (טעלעגראַפיש דורך יט"א) היינט איז ווייטער פאָרגעקומען אַ פערהער פון עדות אין שוואַרצבאַרד-פּראָצעס

עס זענען אויסגעהערט געוואָרען: שאַפּאָוואַל, אַ ברודער פון אַ געוועזענעם אוקראַאינישען מיניסטער; אַ רוסישער עמיגראַנט וואָלאָדין און אַ יוד דודקאָווסקי. מצד דער ציוויל-מאַהנונג איז אויסגעהערט געוואָרען דער יודישער אַדוואָקאַט קאַהן. מצד שוואַרצבאַרד'ן איז אויסגעהערט געוואָרען אַדוואָקאַט טאָרעס און זיין געהילף בודושאַ.

דודקאָווסקי האָט ערקלערט, אַז דער עדות וואָלאָדין האָט איהם דערצעהלט, דאָס אַ טאָג פאַר פּעטליוראַ'ס ערמאָרדונג האָט פּעטליוראַ געגעסען אין אַ רעסטאָראַן צוזאַמען מיט זיין פרוי און קינד. וואָלאָדין דערצעהלט, אַז שוואַרצבאַרד האָט אויך געגעסען אין דעם זעלבען רעסטאָראַן. וואָלאָדין לייקענט אָבער, אַז שוואַרצבאַרד זאָל האָבען ווען עס איז געפרעגט ביי שאַפּאָוואַל'ן פּעטליוראַ'ס אַדרעס, וואו ער קומט א. ד. גל.

שאַפּאָוואַל רעכנט זיך שטאַרק אויף און שטעלט וואָלאָדינ'ען אַ רייה אומגעלומפּערטע פראַגען. דער ריכטער וויל די פראַגען אַפילו נישט פּראָטאָקאָלירען אַדוו. טאָרעס פערלאַנגט אָבער, אַז מ'זאָל יאָ פּראָטאָקאָלירען. דערמיט איז די אויספאָרשונג געענדיגט געוואָרען.

אַדוו. טאָרעס פערזיכערט, אַז דאָס איז שוין געווען די לעצטע אויספאָרשונג און איצט געהען די אַקטען אַריבער צום טריבונאַל.

וועגען פערלענגערן דעם טערמין פון איינצאהלען הכנסה-שטייער.

וואַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער צענטראַלער סוחרים-פעראיין אין וואַרשאַ האָט זיך געווענדעט מיט אַ מעמאָריאַל צום פינאַנץ מיניסטעריום וועגען אָפּלעגען דעם טערמין פון הכנסה-שטייער ביז צום 1 מאַי, אַנשטאָט ווי ס'איז בעשטימט—צום 1-טען אַפּריל.

נייע סענסאציע וועגען ווארשאווער אויספארשונגס-אמט.

וואַרשאַ, 26 (טעלעפאָניש) אין יאָהר 1923 איז אין וואַרשאַ דער'הרג'עט געוואָרען דער יובילער מענדעל ראָזענבערג און ביי איהם זענען צוגערויבט געוואָרען אַ גרויסע צאָהל ציהרונג. די אויסאויספאָרשונג, וועלכע ס'האָט געפירט דער געוו. לייטער פון וואַרשאָווער פאָרשונגס-אַמט קורנאַטאָווסקי האָט קיין שום רעזולטאַטען נישט געגעבען.

דעמאָלס האָט די אַלמנה פון דער'הרג'עטען ראָזענבערג געפיהרט די אויספאָרשונג אויף איינענער הנר און אין אַ צייט אַרום האָט זי אַנגעוויזען דעם וואַרשאָווער אויספאָרשונגס-אַמט דאָס גרס, וואו ס'געפינט זיך דאָס ציהרונג, וועלכעס עס איז צוגעדויבט ביי איהר מאַן. קורנאַטאָווסקי האָט אָבער קיין שום אַכט דעריף נישט געלעגט און געמאַכט די פרוי ראָזענבערג פאַר אַ משוגענע.

די פ ו י האָט אָבער ווייטער נישט גערוהט און אַלץ געזאַמעלט נייע מאַטעריאַלען און איצט איבערגעגעבען דעם אויספאָרשונגס ריכטער אַן'אָנקלאַגע געגען קורנאַטאָווסקי'ן, וועלכען פרוי ראָזענבערג בעשולדיגט אין פערדעקען די מערדער פון איהר מאַן.

יוסטיץ-מיניסטער מישטאָוויטש זאל ווערען דירעקטאר פון „באנק גאספאדארסטווא קראיאוועגא".

וואַרשאַ, 26 (אַטע) אַלס פערזעס פון „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואַ קראַיאָוועגאָ" נאָך דער דימיסיע פון דירעקטאָר שטעטשקאָווסקי, ווערען אויסגערעכענט די קאַנדידאַטורען פון געוו. האַנדעלס-מיניסטער אַסאָווסקי, געוו. מיניסטער מיכאַלסקי, דעפּ. בירקאַ און דער איציגער יוסטיץ מיניסטער מיישטאָוויטש.

באהן-קאטאסטראפע ביי ווילנא.

ווילנאַ, 26. (טעלעפאָניש). נעבען דער סטאַציע יאַנאָוו איז פאָרגעקומען אַ באַהן-קאַטאַסטראָפע. דער מאַשיניסט און זיין געהילף זענען ערנסט פערוואונדעט, אויך עטליכע אַרבייטער זענען פערוואונדעט געוואָרען.

רעוואלוציע אין אלבאניע.

פערשארפט זיך דער יוגאסלאוויש-איטאליענישער קאנפליקט.

בעלגראַד, 26. (סס. טעלעגר.) די יוגאָ-סלאַווישע רעגירונג האָט אָפּגעוואָרפען דעם פאָרשלאַג פון ענגלישען אַמבאַסאַדאָר, אַז ס'זאָל בעשטימט ווערען אַן'אויספאָרשונגס-קאָמיסיע דורכ'ן אַמבאַסאַדאָרען-ראַט, און אַז יוגאָסלאַוויען זאָל שליסען אַן'אָפּמאַך מיט אַלבאַניען אַזוי גוט ווי איטאַליען.

יוגאָסלאַוויען האַלט, אַז די קאָמיסיע זאָל בעשטימט ווערען דורך דער פעלקער-ליגע. צוליב דעם האָט זיך דער יוגאָ-סלאַוויש-איטאַליענישער קאָנפליקט פערערגערט.

בעלגראַד, 26. (ספּעציעל). דער יוגאָסלאַווישער קריגס-מיניסטער האָט ערקלערט, אַז די יוגאָסלאַווישע אַרמעע שטעהט אויף דער הויך פון איהר אויפגאַבע און איז גרייט אויף יעדער עווענטואַליטעט.

לאָנדאָן, 26. (אַטע). „טיימס" מעלדעט, אַז אין אַלבאַניען ווערט ציגערייט אַ גרויסע רעוואָלוציע, וועלכע וועט אויסברעכען אַ ליאַרע שעה.

וויען, 26. (סס. טעל.). היינט איז אָנגעקומען די סענסאַציאָנעלע ידיעה, אַז אין אַלבאַניען איז שוין אויסגעבראָכען די רעוואָלוציע, און אַז דער פרעזידענט אַכמעד-זאָגו איז אַרעסטירט געוואָרען דורך די רעוואָלוציאָנערען.

קינא ביים קאָאָפּעראַטיוו פון מלוכה-, קאָמונאַלע און געזעלשאַפטליכע בעאַמטע
40 שיענקיעוויטשא 40.
אָנהויב וואָכענטאָג 2 אַ זייגער נאָכמיטאָג, מאָנטאָג, דינסטאָג און מיטוואָך 4 נאָכמ.
לעצטער סעאַנס 9.30 אין אָוונט.

צוליב'ן אויסערגעוועהנליכען ערפאָלג, ווערט דאָס בילד פערלענגערט ביז מיטוואָך, דעם 30-טען ד. ח.
ווי'ען, די שטאָט פון מיינע טרוימען!
8 אַקטען פון פרעהליכע געשעהענישען און פערוויילונגען פון „Qui pro Quo" און די הויפּטראָלען
Harry Liedtke, Lilian Harvey i Mary Kid
אָנאָנס! די נעכסטע וואָך „דיינע ליפּען לייסענען"

די בעוואוסטע מצות דליטא „יצלה"
כשר למהדרין מהמהדרין
פּאַקונג נעטאָ פאַרנער קיסטעל 8 קילאָ, שעכטעל 2 ק.לאָ און מצה מעהל טאָרעבקע 2 קילאָ אַלעס נעטאָ וואָג.
אַכטונג אויף בלאָמבע „מצות דליטא" „יצלה".
פערטרעטער: הילער, זאַוואַדזקאַ 22. 1807

אויפּרוף!
מיר מאַכען בעקאַנט דאָס דער פעראיין
„בית-לחם"
70 וואָלינסקאַ 70 [sic: ווסכאָדניאַ 70]
נעמט פאַר צום קומענדיגען יום-טוב פסח אַ ברייטע הילפס-אַקציע, און אַזוי ווי עס פעהלען אונז מיטלען צו אויסצופיהרען יעדען טאָג הונדערטער ביטעס, ווענדען מיר זיך צו אַלע יודען בעפעלקערונג מיט אַן'אַפּעל ווארעם אונטערצושטיצען דעם פעראיין „בית-לחם", בכדי מיר זאָלען קענען ענטגעגענקומען אונזערע בכבוד'ע אָרימע יודישע ברידער צו לינדערן זייער נויט אויף דעם ליבען פסח.
די פערוואַלטונג.
בעמערקונג: ס'ווערען נאָך אָנגענומען טילטיגע אינקאַסענטען. די קאַנצעלאַריע איז אָפען אַ גאַנצען טאָג. 1808

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען פריה געשטאָרבען אין עלטער פון 56 און אַ האַלב יאָהר אונזער היסגעליבטער ווהן נ"ע
ברוך יעקב מייראנץ
(באַלעק)
די לויה קומט פאָר היינט, זונטאָג דעם 27-טען מערץ ד. י. 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג פון טרויער-הויז פּיעטריקאָווער 20 וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויסען צער
די טיפבעטריבענע עלטערן און פאַמיליע. 1802

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66
צאָהן - כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען פון: שטשענקעס, גומען, דרעזען, אויספעלען, צאָהן-פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 און פון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונט.
Dr. med.

אַ געפּאַנצערטע
קאַסע
ביליג צו פערקויפען
וואַלבאָרסקאַ 4 ביי ווירט

— ד"ר —
י. הערשפינקעל
Zawadzka 15,
telefon 11-87
— — ספּעציאַליסט פאַר קינדער - קראַנקהייטען.
נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָץ".

Braun
פּאַלודניאָווא 28
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונט

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 261

לאדז. 27. מערץ. 1927

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 27. מערץ. 1927

שלום
פון דער כ״ים-סעסיע.

ווי די לעזער ווייסן עס געפונען אין אנ'אנדער ארט אין אונזער צייטונג, האט אויף דער פרייטאגדיגער זיצונג פון סיים, דער וויצע-פרעמיער בארטעל איבערגעלייענט דעם דעקרעט פון מלוכה-פרעזידענט וועגן שליסן די איצטיגע סעסיע פון סיים. דער דאזיגער דעקרעט איז געקומען גאנץ אונערווארטעט פאר די סיים-קרייזן ווייל הוםמ האט גערעדט וועגן שליסן די סיים-סעסיע, האט מען אבער נישט ערווארט, אז דאס וועט פארקומען אזוי, ווען אייניגע געזעצן זענען נאך נישט אנגענומען געווארן.

דער דעקרעט איז מצד די לינקע אנגענומען געווארן מיט אונצופרידענהייט. אבער אין דער ברייטער געזעלשאפט וועט דאס שליסן פון דער סיים-סעסיע קיין גרויסן איינדרוק נישט מאכן.

דער סיים איז אין אונזער געזעלשאפט נישט פאפולער. די הערשענדע גרופען פון סיים האבן דערפיהרט דאס לאנד צו רואין, עקאנאמישען און פאליטישער. דאס לעבען אין לאנד איז געגאנגען אויף צוריק און די פאפולאריטעט פון סיים האט נאכגעלאזט געזונקען און האט ארויסגערופט די נעגאטיווע שטימונג נישט נאר געגען דעם סיים, נאר געגען פארלאמענטאריזם בכלל.

פון דאנען — די גלייכגילטיגקייט אין דער געזעלשאפט צו אלעם וואס ס'טוט דער סיים, צו זיין לעבען און גורל.

און די רעכטע פארטייען, וואס נוצען אויס דעם סיים צו זייערע קליינע אמביציעס, טיימשען אויס געזעצען, ווי זיי ווילען עס, ווי עס פאסט פאר זיי, שאפען נייע געזעצען, וואס זענען אין ווידערשפרוך מיט דער קאנסטיטוציע א. אז. וו. א. אז. וו.

דער סיים האט אונטערגעגראבען דעם צוטרוי צום פארלאמענטאריזם, דער פארלאמענטאריזם וועט אבער אלס א געזעלשאפטליכע אידעע איבערלעבען דעם קריזיס.

ווי ס'איז נישט די באציהונג צום סיים, האט זיך דאך די געזעלשאפט אין משך פון דער לעצטער צייט נישט איינמאל איבערצייגט, אז ער איז דאך דער נויטיגער און וויכטיגער קאנטראל-אפאראט, וואס האמעוועט פערגאלאפירטע שריט פון דער רעגירונג.

דער איצטיגער סיים האט זיך אויסגעלעבט, ער האט פערלוירען דעם קאנטאקט מיט די ווהלער-מאסען, דאס בעפעהל פאר די שטימונגען אין לאנד. די פערענדיגטע סעסיע איז נאך נישט די לעצטע, אבער די געזעלשאפט ווארט מיט אונגעדולד אויף דער שוין נאהענטער צייט, ווען זי וועט קאנען דורך דער פאלקס-שטימונג אויסדריקען איהר ווילען און אנשויאונג אויף די אויפגאבען, וועלכע דער פאליטישער טאג האט ארויסגערוקט אין פאדערגרונד. ל.

ה. ד. נאמבערג וועגען סאוויעט-רוסלאנד.
רעפעראט פונ'ם שריפטשטעלער אין פאריז.

פאר א גרעסערען עולם, מיטגלידער פון „מעדעם-קלוב" אין פאריז און איינגעלאדענע געסט האט דער בעקאנטער שריפטשטעלער ה. ד. נאמבערג, אין א וויכטיגען, אייגנארטיגען טאן איבערגעגעבען א רייהע רוסישע רייזע-איינדרוקען, פיל זעהר אריגינעל-אויפגעפאסטע, פונ'ם היינטיגען רוסלאנד, זיינע פיהרער און ספעציעל פון די באציהונגען אויף דער יודישער גאס.

ביים פרעזידיום-טיש זענען געזעסען איינהארן, שניאור, אש און ווארשאווסקי. פארזיצענדער איז געוועזען דר. איינהארן.

ה' נאמבערג האט נישט רעפערירט וועגען רוסלאנד. „דאס פראבלעם איז צו גרויס און צו קאמפליצירט, אז מען זאל קענען עס איינגאנצען ארומנעמען". ער האט בלויז איבערגעגעבען זיינע איינדרוקען און מיינונגען וועגען דער אדער יענער פראגע.

און קודם כל וועגען די „יעווסעקען" ה' נאמבערג פיהרט אדורך א פאראלעל צווישען די באציהונגען אינ'ם רוסישען און יודישען לעבען.

אין רוסלאנד רעגירט די קאמוניסטישע פארטיי, עס איז דא א הויכער פארטיי-ראט, וועלכער בעטראכט אלע געשעהענישען און דיקטירט זיינע מיינונגען די אויספיהרונגס-ארגאנען. די פארטיי היט די קאמוניסטישע דאקטרין, זי קאמוניזירט דאס ריזיגע 130-מיליאניגע גרויסע רוסישע פאלק.

אבער פון דער אנדערער זייט איז דא דאס רוסישע פאלק מיט זיינע ראטען און די רעגירער, וועלכע ער וועהלט אליין פון זיך זיי זענען אמת׳ע פאלקס-מענשען, וועלכע דריקען אויס די מיינונג און דעם ווילען פון די נאך וויט נישט קאמוניסטישע מאסען. די פאלקס-מאכט ארגאנען זענען אזוי צו זאגען די געגענקראפט פון דער פארטיי. די ווירקונג פון דער קאמוניסטישער פארטיי בעגעגענט א נאטירליכען ווידערשטאנד אין די פאלקס-מאסען, וועלכע דארפען איהרע אידעען אויספיהרען. די אידעען ווערען געענדערט, צוגעפאסט צום לעבען און פארלירען פון זייער שארפקייט די 130 מיליאניגע מאסע קנעט זיי איבער און מאכט זיי פארדייליך פאר זיך.

די קאמוניסטישע פארטיי מוז זיך רעכענען. זי גיט גאר זיכער מען זאל איהר קיין געגנערשאפט נישט ארויסווייזען, יעדער קאנטער-רעוואלוציאנערער פרואוו ווערט שווער דערדריקט, אבער מען מיידט אויס יעדער מין איינרייסען זיך מיט די מאסען. מען לאזט צו רוה די קליין סטערס און דאס קליינבירגערטום. מען מיידט בפירוש אויס קאנפליקטען מיט דער מאסע, ווייל די קאמוניסטישע פארטיי איז צו קלוג זי זאל נישט זעהען די ריזיגע קראפט פון דעם רוסישען פאלק מיט וועלכע מען מוז זיך רעכענען, אויב מען וויל איבער איהם רעגירען.

אבער ווי זעהט דאס אויס אויף דער יודישער גאס? — גאנץ אנדערש.

די יודישע מאסען זענען געצליך צובראכען. דער קרעמער, דער סוחר, דער בעל-מלאכה אלעס איז דורך דער רעוואלוציע אבגעווישט געווארען פונ'ם יודישען לעבען איז געבליבען א חורבה — נישטא וועמען עס זאל זיך בעגעגענען, זאל פון זיך ראטען שאפען, עס איז נישט דא די אבשלאגונגס-קראפט, עס איז געבליבען א פוסטער חלל, א בריטע וויסטעניש, אויף וועלכע עס האט זיך פ"יי און אהן שום שטערונג א לאז געטון דער „יעווסעק" מיט דער גאנצער שארפקייט פון דער דאקטרין, און אהן שום פערשטענדניש פאר דעם יודישען לעבען דער יודישער קאמוניסט דריקט שטארקער, פיהרט א שארפערען קאמף געגען דער שוהל, געגען יודישע נאציאנאליסטישע שטרעבונגען, געגען יודישען קליינבירגערטום, ווי דער רוסישער קאמוניסט. און דאס — ווייל אויף דער יודישער גאס טרעפט ער קיין ווידערשטאנד נישט.

א קריזו: אויף א צוזאמענפאהר זענען ארויסגעטראטען אוקראינישע, וויים-רוסישע, יודישע און אנדערע פארשטעהער. דער אוקראינער האט גערעדט אוקראיניש, דער וויים רוס — ווייסרוסיש, ווייל אזוי האט פון איהם געפאדערט זיין רעגירונג, וועלכע ער רעפרעזענטירט. דער יוד האט גערעדט רוסיש — ווייל ער האט דאך קיין מאסען נישט רעפרעזענטירט, ער האט בלויז פערטראטען די יודישע סעקציע ביי דער קאמוניסטישער פארטיי!

דאס דאזיגע פעהלען פון א ווידערשטאנד איז שוין אייגענטליך א קאנסעקווענץ פון דער יודישער סאציאלער סטרוקטור און פון דער יודישער עקסטריטאריאליטעט.

די קאלאניזאציע אין רוסלאנד איז, לויט הער נאמבערג'ען א גראנדיעזער פרוב וואס האט זיך גלענצענד איינגעגעבען.

עס שאפט זיך א סאלידער געזונדער יודישער פויערים-קלאס, וואס וועט שוין ביי דער ערד בלייבען.

(פאריזער היינט)

יודישע נייעס.

דר. חיים ווייצמאן אפגעפאהרן פון ניו-יארק

ניו-יארק 26. (י. ט. א. טעלעגראפיש). דר. חיים ווייצמאן, פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע איז היינט אפגעפאהרען פון דאנען קיין לאנדאן. א גרויסער עולם פון פריינד און ציוניסטען האבען זיך פערזאמעלט ביי דער שיף, כדי צו בעגלייטען דעם פיהרער פון דער ציוניסטישער בעוועגונג, וועלכער האט פערבראכט אין אמעריקא 5 חדשים.

ד"ר ווייצמאן איז צופרידען מיט די רעזולטאטען פון זיין ארבייט הן בנוגע דער יודישער אגענץ און אויך בנוגע דעם קרן היסוד. ד"ר ווייצמאן רעכענט, אז ניו-יארק אליין וועט געבען היינטיגס יאהר פאר'ן קרן-היסוד מיט 400,000 דאלאר מעהר ווי פאראיאהרען.

מעגליכקייטען צו בעשעפטיגען ארבייטס-לאזע אין ארץ-ישראל

ירושלים, 26 (יט"א) די גרויסע ענגלישע בוי-פירמע סער דזשאק דזשעקסאן האט נישט לאנג דורך איהר קליינאזיאטישער אפטיילונג אין ירושלים דורכגעפיהרט וואסער-לייטונג אין ירושלים האט איצט געשלאסען א קאנטראקט מיט דער רעגירונג וועגען בויען א בריק איבערן טייך פרת, וואס וועט פערבינדען פיל וויכטיגע ווענען צווישען דמשק און באגדאד. דער בריקבוי דארף דויערן 18 חדשים. די זעלבע פירמע פיהרט אונטערהאנדלונגען וועגען שליסען קאנטראקטען. אויף עפענטליכע ארבייטען אין ארץ-ישראל, ביי וועלכע עס זאלען בעקומען בעשעפטיגונג פאר יודישע ארבייטסלאזע אין לאנד.

א. פ. קערענסקי
איז ליכט פון אנעקדאט.

אין „טאג" דערצעהלט ש. ראזענפעלד אין צוזאמענהאנג מיט קערענסקי'ם בעזוך אין אמעריקא דעם פאלגענדען אנעקדאט, וועלכער כאראקטעריזירט אמבעסטען דעם דאזיגען פאפולערסטען מענש פון רוסלאנד נאך דער פעברואר-רעוואלוציע.

קאמיש זעהט איצט אויס „אונזער גאסט אלעקסאנדער קערענסקי. איך זאג „אונזער" און מיין דערביי אונז טאקע, די איסט-סיידער יודען, וואס לעבען נאך מיט'ן כח פון יענע „נאקעטע נשמות", וואס די אמאליגע רוסישע פארטייען האבען געבוירען...

און קאמיש קלינגען זיינע ווערטער וועגען פאליטישען „זיין זאלען" און „זיין ווערע", וואס ער האט צו זאגען וועגען רוסלאנד. איהר הערט עס און איהר וואונדערט זיך: פון ווען אן איז ער געווארען אזא „רעאלער פאליטיקער"? פארוואס איז ער אזא פאליטיקער נישט געוועזען בעת ער איז געוועזען דער ערשטער מענש אין רוסלאנד?

אין רוסלאנד איז געשאפען געווארען פאלגענדער אנעקדאט וועגען קערענסקי'ס רעגירונגס קלוגשאפט און איהרע פאלגען. עס הייסט:

אין רעכטען מיטעלפונקט, וואו סאדאווע שניידט איבער נעווסקי, האט זיך אוועקגעזעצט א באלשעוויק, און נישט פון ארט! עס איז דא דער גרעסטער האנדעלס צענטער פון שטאט — „גאסטיני דוואר"; עס איז דער קולטור-צענטער פון שטאט — „די עפענטליכע ביבליאטעק", „דער גרויסער דראמאטישער טעאטער", און דא פלוצלינג די גאנצע בעוועגונג אפגעשטעלט! נישט קיין טראמווייען, נישט קיין דראזשקעס — אלץ איז ווי אין א פלאש הערמעטיש פערקארקעוועט. וואס טוט מען? א שטאדט מענשען ווערט רערשטיקט! ארופשלעפען איהם, דעם באלשעוויק. טאר מען נישט, ווארים עס איז דאך געגען פרינציפ פון פערזענליכער אומבאריהרליכקייט. אנווענדען מאכט געגען איהם, קאן מען נישט, ווייל פרינציפיעל האט יעדער מענש רעכט צו זיצען דארט, וואו איהם טוט וואוילגעפעלען, לאזען איהם זיצען, קאן מען אבער אויך נישט, ווייל די גאנצע בעוועגונג פון שטאדט איז אפגעשטעלט. איז מען געלאפען נאך אנ'עצה צו קערענסקי'ן.

און דער לאנד-חכם קערענסקי האט געהייסען שיקען א דעלעגאציע צום באלשעוויק, זי זאל זיך משתדל זיין פאר איהם און איהם איבערצייגען, אז לויט אלע פאליטישע פרינציפען איז עס נאר רעכט, אז ער זאל זיך אויסקלייבען א זיך-פונקט ערגיץ אנדערש וואו. און אז דער באלשעוויק האט זיך נישט געלאזט איבעררעדען, האט קערענסקי געלאזט שרייבען און אפדרוקען א שטארקע פראקלאמאציע, וואס האט געדארפט איבערצייגען דעם באלשעוויק, אז עס איז נישט פיין, וואס ער האט זיך אוועקגעזעצט גראד דארט, וואו מענשען און פוהרען און טראמווייען און אויטאמאבילען דארפען דורכגעהן. אבער די פראקלאמאציע האט אויך נישט געווירקט און מענשען-מאסען האבען זיך אין דעם צענטער פונקט אנגעהויפט אלץ מעהר און מעהר, און די אומצופרידענקייט איז געוואקסען אלץ שטארקער, און דאס אומבעדינגטע בעדערפניש דורכצורייסען דעם פונקט איז געווארען אלץ גרעסער — דאן איז קערענסקי אליין ארויסגעקומען און געהאלטען א פייערדיג היסטערישע רעדע אין א משך פון צוויי טעג און צוויי נעכט, און אלץ בעוויזען דעם איין-און איינציגען באלשעוויק, אז ער איז געבעטען צו בעפרייען דעם געזעלשאפטליכען נויטווענדיגען פונקט. דער באלשעוויק האט איהם געהערט ווי דעם פאראיאהריגען שניי. נאר דער אנגעבאהרענער און אנגעלאפענער און אנגעהויפטער מאסע איז מיאוס געווארען די לעכערליכע אומבעהאלפענקייט פון אלעקסאנדער דעם אהנמעכטיגען. און אז דער באלשעוויק האט דערזעהן די אומצופרידענע מאסע, האט ער זיך אויפגעהויבען פון ארט און זיך ארויפגעווארפען אויף קערענסקי'ן. דער לעצטער האט געמאכט פליטה, קוים מיט'ן לעבען ארויס, און דער באלשעוויק האט פערנומען זיין פלאץ...

אזוי האט אויסגעזעהן און אזוי האט געהאנדעלט דער „פיהרער". בנוגע די יודען — וואס אמת איז אמת — איז אלע די פרייהייטען און רעכט, וואס זיי האבען איצט אין רוסלאנד, האבען זיי פאקטיש געהאט אויך שוין אויפ'ן צווייטען טאג פון דער רעוואלוציע. פראנק און פריי, גלייך מיט אלעמען און אלע גלייך. דער באלשעוויזם האט גענומען וואס צוגעגעבען אין דעם פרט. און ווי וויים ער האט דא יא א האנד צוגעלעגט האט ער פערשמעלערט די יודישע רעכט — מעג זיין לויט וועלכע קאמוניסטישע פרינציפען אויך — אבער נישט זיי בעגרייטערט. אבער נישט קערענסקי'ס גוטסקייט אדער קלוגשאפט האבען יודען זייערע רעכט געהאט צו פערדאנקען — פונקט ווי יודען האבען נישט צו דאנקען די יעווסעקעס פאר די „טובות", וואס זיי טוען מיט זיי...

נייע עקסצעסען-כוואליע אין רומעניען
יוד. פארלאמענטא-ריער אינטערפעלירען ביים אינערן-מיניסטער.

בוקארעשט, 3 (י. ט. א.) צוליב דער נייער כוואליע פון אנטיסעמיטישע עקסצעסען אין רומעניען האט דער מיטגליד פון רומענישען פארלאמענט מאיר עבנער און די יודישער סענאטאר קליגער אינטערוועני רט ביים אינערן מיניסטער נאגא. די יודישע פארלאמענטארער האבען אויפגעפאדערט דעם מיניסטער צו נעמען אין שוץ די יודישע בירגער.

מיניסטער נאגא האט פערזיכערט, אז ער וועט אננעמען שטרענגע מיטלען געגען די רוה-שטערער.

Dr. Z. Rakowski
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז, און לונגען-קראנקהייטען.
קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81
שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ. מ.

Dr PRYBULSKI
זאוואדזקא 1, טעלעפאן 25-38
וועגערישע און האר - הויט - קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.
נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אוונט, דאמען: פון 4—5 נאכמ.

LEKARZ-DENTYSTA
Gajst-Strauchowa
ul. Narutowicza 11, tel. 19-67

Dr. med. EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער - קראנקהייטען.
נעמט אן פון 6—7, זונטאג פון 3—4

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-32.
ספעציאליסט פאר הויט, מענערשוואך און פענער-שוואכע קראנקהייטען. 8ס9
זעלונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונט

נייער פאָלקסבלאַט
27. מערץ 1927.

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט
27. מערץ 1927.

27 זונטאָג **כג** אדר ב תרפ"ז	מערץ זון־אויפגאַנג 5.37 זון־אונטערגאַנג 5,50 לענג פון טאָג. 12,13

בעקער־שטרייק
געענדיגט.

פון נעכטען אָן איז אין לאָדז ליקווידירט געוואָרען דער בעקער־שטרייק, וועלכער האָט געדויערט אַ גאַנצע וואָך.

קהלה.
היינט אַ זיצונג פון קהלה־ראַט.

(*) היינט קומט נישט פאָר קיין זיצונג פון דער קהלה־פערוואַלטונג.

אין אָוונד וועט פאָרקומען אַ זיצונג פון קהלה־ראַט. אויפ'ן טאָג־אָרדנונג — די פראַגע וועגען אויסדרוקען אונצופריעדענהייט דער קהלה־פערוואַלטונג און דער ענין פסח אַקציע.

פסח־אַקציע
פון „בית־לחם“.

(—) דער פעראיין „בית־לחם“ נעהמט אָן אַ ברייטע הילפס־אַקציע פאַר דער אָרימער יודישער בעפעלקערונג אויף פסח. ס'איז כדאי, אַז די יודישע בעפעלקערונג זאָל אונטערשטיצען די גוטע התחלה פון דעם דערמאָהנטען פעראיין.

צוזאַמענפאָהר
פון ארכיטעקטען אין לאָדז.

(מ) נעכטען איז אין לאָקאַל פון דער קרעדיט־געזעלשאַפט (אויף פּאָמאָרסקאַגאַס) פאָרגעקומען די עפענונג פון דעם 4. צוזאַמענפאָהר פון די אַרכיטעקטען אין פוילען.

עס זענען אַ וועזענד געווען, אויסער דעלעגאַטען פון אַלע שטעט אין גאַנץ פוילען, אויך פאָרשטעהער פון דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט.

נאָך די בעגריסונגען איז דער צוזאַמענפאָהר צוגעטרעטען צו דער אייגענטליכער אַרבייט פון בעטראַכטען די אינטערעסען און לאַגע פון די אַרכיטעקטען אין פוילען.

„סאָוופּאָלטאָרג“־דעלעגאַטען
זענען נעכטען געווען אין לאָדז.

(—) נעכטען זענען קיין לאָדז אָנגעקומען דעלעגאַטען פון דער „סאָוויעטישער האַנדעלס־געזעלשאַפט „סאָוופּאָלטאָרג“, כדי זיך אויפ'ן אָרט צו בעקענען מיט די איצטיגע פּרייזען אויפ'ן לאָדזער מאַנופאַקטור־מאַרק און דערפיהרען צום סוף די אונטערהאַנדלונגען, וועלכע זענען אָנגעהויבען געוואָרען מיט אַ צייט צוריק.

אין דער ערשטער רייה האָט „סאָוופּאָלטאָרג“ בדעה צו קויפען אַ גרעסערען טראַנספּאָרט ווייסוואַרג אין דער „ווידזעווער מאַנופאַקטור“.

פון יובילער־זיינערמאַכער־און גראַווירער־פעראיין.

מאָנטאָג איז פאָרגעקומען די ערשטע זיצונג פון דער נייער פערוואַלטונג, וועלכע האָט זיך קאָנסטיטואירט: פּרעזעס — ה' פּיאַלקאָ; וויצע — סענדאָווסקי; סעקרעטער — אַדוואָקאַט גלאַטטער; קאַסירער — יאַסקאָוויטש; ווירטשאַפטס־פיהרער — גורפינקעל. פערוואַלטונגס־מיטגלידער: פּאָנאַנסקי, שאַלעק, וואַלנער. קאַנדידאַטען: קאָרנבלום און צדעליסט.

אַ פרוי אונטער די רעדער
פון צוג.

(—) נעכטען איז אויף דער סטאַציע טשאַרנאָצין (אונטער לאָדז) אַרונטער־געפאַלען אונטער די רעדער פון צוג די 40־יעהריגע שרה ניימאַן, אַ פרוי פון אַ לאָדזער פאַבריקאַנט (נאָוואָמיעסקאַ 20). די פּאָגאָטאָוויע האָט דער געליטענער ערטיילט הילף.

סכנה פון קאַטאַסטראָפעס
אויף דער באַהן־ליניע אָזאָרקאָוו — לענטשיץ — קוטנאָ.

(:) ווי בעוואוסט, איז נישט לאַנג אויסגעבוים־געוואָרען די באַהן־ליניע אָזאָרקאָוו—לענטשיץ—קוטנאָ. די ליניע איז געבוים־געוואָרען מיט פּראָוויזאָרישע לייכטע שינעס, אַזוי, אַז לעצטענס ווען די צוגען גיהען אַדורך, בויגען זיך אונטער די רעדער די שינעס, אַזוי, אַז ס'איז אַ סכנה פון אַ קאַטאַסטראָפע.

צוליב דעם האָט דער דירעקטאָר פון דער באַהן ליניע אין קוטנאָ, אַרויסגעגעבען אַ בעפעהל, אַז אויף דער ליניע צווישען אָזאָרקאָוו און לענטשיץ זאָלען די צוגען גיהען מיט אַ מינימאַלער שנעלקייט.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, איז אַוועקגעפאָהרען קיין קוטנאָ אַ דעלעגאַציע פון אָזאָרקאָווער מאַגיסטראַט מיט'ן וויצע־בירגערמייסטער בראַש, וואו זיי האָבען אָפּגעהאַלטען אַ לענגערע קאָנפערענץ מיט'ן דירעקטאָר פון דער באַהן־צווייג.

די דעלעגאַציע האָט אָנגעוויזען, אַז וועגען דעם ענין מוזען תיכף אָנגענומען־ווערען מיטלען, כדי צו פערהיטען די לעבענס זיכערקייט פון די רייזענדע מיט די באַהנען.

דעריבער האָט די דעלעגאַציע געבעטען דעם דירעקטאָר. אַז ער זאָל זיך תיכף בעמיהען פאָרצונעהמען צו לעגען נייע נאָרמאַלע שינעס, און צו די אַרבייט, זאָלען בענוצט ווערען די אַרבייטסלאָזע פון די דריי שטעדט.

דער דירעקטאָר האָט צוגעזאָגט וועגען דעם צו אינטערווענירען ביי דער נעהעריגער מאַכט.

ווי מיר ווערען געוואויר, וועט די זעלבע דעלעגאַציע נאָך די וואָך אַרויספאָהרען קיין וואַרשאָ, און דעם גאַנצען ענין פאָרשטעלען דעם באַהן־מיניסטער.

———

ראַדאָשיצער רבי קומט היינט קיין לאָדז.
ביידע ברידער פאָהרען צום בעלזער רבי'ן, כדי צו מאַכען שלום.

(—) היינט האַלב 2 בייטאָג קומט צו פאָהרען קיין לאָדז דער ראַדאָשיצער רבי ר' ישראל־יוסף און פון דער באַהן וועט ער גלייך אַרויספאָהרען אויפ'ן בית־החיים, כדי צו האַלטען אַ הספד נאָכ'ן נפטר־געוואָרענעם רבי'ן.

4 אַ זייגער בייטאָג וועט דער ראַדאָשיצער רבי אויך האַלטען אַ הספד אין דער אַלט־שטעטישער שוהל.

ווי מיר ווערען געוואויר, וועט דער ראַדאָשיצער רבי ר' ישראל־יוסף זיך זעהען מיט זיין ברודער אין לאָדז און זעהן צו קומען צו אַן אויסגלייך.

ביידע ברידער זאָלען מאָרגען אָפּפאָהרען צום בעלזער רבי'ן, וועלכער וועט ברענגען צו שלום אין ראַדאָשיצער רבי'שען הויף.

( ) צו די שלושים פון ראַדאָשיצער רבי זענען זיך פרייטאָג צונויפגעקומען אויפ'ן בית עולם צום קבר פון רבי'ן זצ"ל אַ גרויסער עולם חסידים. אויפ'ן בית עולם איז אויך געקומען דער איציגער רבי ר' חיים אשר'ל, דער קאָמינסקער רב, בזשעזשינער רב א. א.

דער ראַדאָשיצער רבי האָט געהאַלטען ביים קבר פון זיין פאָטער אַ הספד, בעת וועלכען ער האָט פאָרגעשלאָגען אַז די חסידים זאָלען אין לאָדז גרינדען אַ ישיבה אויפ'ן נאָמען פון נפטר־געוואָרענעם רבי'ן.

נאָכ'ן הספד האָט ר' חיים אשר'ל געלעגט די ערשטע ציגעל פון גדר, וואָס ווערען געמאַכט אַרום קבר פון נפטר. ציגעל האָבען אויך געלעגט די אַנוועזענדע רבנים און די אָנגעזעהענע חסידים. דער עולם האָט דאַן געזאָגט תהלים און געשריבען קוויטלעך.

„מאַי איז פרוי פאַר'ן געריכט פון דער געזעלשאַפט“.
דער פרייטאַג'ריגער משפט אין „פילהאַרמאָניע“.

(—) דער „עפענטליכער משפט איבער מאַן און פרוי“, וועלכער איז פאָרגעקומען פרייטאָג אָוונד אין פילהאַרמאָניע־זאַל האָט צוגעצויגען אַן עולם פון איבער 1500 פערזאָן.

דער פילהאַרמאָניע־זאַל איז געווען איבערפולט. אַלע דורכגענג אויפ'ן פּאַרטער און די גאַלעריע זענען געווען געפּאַקט מיט מענשען. נאָך פאַר'ן אָנהויבען דעם „משפט“ האָט מען געמוזט שליסען די קאַסע, מחמת ס'האָבען אויסגעפעהלט בילעטען און הונדערטער מענשען זענען אַוועק, ווייל זיי האָבען שוין נישט בעקומען אַריין.

אַרום 9 אַ זייגער עפענט רעד. לאַזאַר פוקס די דיסקוסיע און גיט דאָס ערשטע וואָרט צו דער בעשולדיגונג דעם דיכטער אהרן צייטלין פון וואַרשאַ.

דער רעדנער בעגרינדעט אין אַ לענגערער און אינטעלעקטועלער רעדע זיינע טעזיסען, צו דער בעשולדיגונג געגען מאַן און פרוי. ער מאָלט אַ פּאַראַלעל צווישען דעם אַמאָליגען מאַן און דער אַמאָליגער פרוי און די זעלבע אין דער היינטיגער צייט, צום מייסטען בעשולדיגט אָבער ה' צייטלין די פרוי און קומט צום אויספיהר, אַז די פרוי דאַרף שאַרף בעשטראָפט ווערען פאַר פערראַט און דעזערציע: זי פערראַט דעם מאַן און דעזערטירט פון איהר מוטערשאַפט.

אַלס עקספּערט טרעט אויס דער שריפטשטעלער יואל מאַסטבוים. ער זאָגט: „נישט בעווייזען און נישט בעזינגען דאַרף מען די פרוי, נאָר — בעטראַכטען“. ער מאַכט אַ פערגלייך צווישען די 2 פרויען־טיפּען: ווענוס און שולמית. ווענוס'עס קערפּערליכקייט און שולמית'עס נשמה'דיגקייט. ביידע זענען זיי היינט אויך פאַרהאַן אין אונזער געזעלשאַפט. מ'דאַרף נישט בעשולדיגען נישט דעם מאַן און נישט די פרוי, יעדער געפינט זיין אָרט און ראָל און איז נוצליך. דער „אַלאַ גאַרסאָן“־טיפּ איז ביי יודען כמעט נישט פאַרהאַן און ווען אפילו יאָ, דוכט זיך עס נאָר אויס אויסערליך. דער עקספּערט קומט צום אויספיהר, אַז ביי יודען וועגט איבער דער שולמית טיפּ און נאָר די פרוי איז די אמת־יודישע. מ'דאַרף דעריבער נישט וויינען און נישט מורא האָבען פאַר אונזער היינט.

נאָכדעם, ווי דער דיכטער צייטלין בעגרינדעט נאָכאַמאָל זיינע טעזען, ווערען צוגעלאָזט עטליכע עדות פון פּובליקום, וועלכע פּלעדירען סיי מיט'ן פּראָקוראָר, ה' צייטלין, סיי מיט'ן עקספּערט, ה' מאַסטבוים. די עדות האָבען זיך צוטיילט אויף 2 גרופּען: אַ טייל האָבען פערטיידיגט דעם מאַן און אַ טייל די פרוי.

בעזונדערס האָט געשיצט די פערטיידיגונג פון דער פרוי אַ פרוי־עדות וועלכע האָט אין בולט'ע שטריכען געשילדערט די היינטיגע פרוי און געזאָגט, אַז ביידע זענען שולדיג; — וואָרום אויב די פרוי פערראַט, טוט זי דאָס מיט אַ מאַן און פערקעהרט אויך אַזוי. די פרוי געפינט זיך אין אַזאַ לאַגע, אַז זי קען זיך אפילו נישט פערטיידיגען. דער גאַנצער וועלט־אַפּאַראַט געפינט זיך אין די הענד פון די מענער. זיי פיהרען אָן מיט אַלץ און אַלעמען. היינט זענען די מענער די מאַכטהאָבער. דער מאָרגען געהער אונז' פרויען — ענדיגט די פרוי־עדות.

דער לעצטער האָט גערעדט דער פערטיידיגער דיכטער מלך ראַוויטש.

דער פערטיידיגער האָט אין אַ גלענצענדער רעדע צעוויקעלט זיין פערטיידיגונג. ער קומט צום אויספיהר, אַז דאָס איצטיגע אַרט פאַמיליען־לעבען באַנקראָטירט און צופאַלט זיך. דער מענש לעבט אָפּ זיינע פאַר יאָהר און שפּעטער זעהט ער זיך אַרום, אַז ער איז איינזאַם. נישט פאַראַן דעריבער קיין שולדיגע און בעשולדיגער. עס ווערט אָבער געבוירען אַ נייער טיפּ מענש און מיט איהם — אַ נייער פאַמיליען־לעבען. ווען מיר וועלען דערלעבען צו דעם נייעם מאָרגען, וועלען מיר האָבען אַ נייע פרוי און נייעם מאַן, פרייע און בעפרייטע.

דערמיט האָט זיך דער „משפט“ געענדיגט אַרום 12 ביינאַכט. די גאַנצע צייט האָט זיך דער ריזיגער עולם מיט דער גרעסטער אויפמערקזאַמקייט צוגעהערט צו די רעדעס און הייס אַפּלאָדירט יעדען בעזונדער.

טעאַטער „סקאַלאַ“, ציגעל־גאַס 18.

לעצטע 2 פאָרשטעלונגען פון די לאָדזער געבוירענע אַלעמען גוט־בעקאַנטע אַרטיסטען: **חנה לערנער, שלמה קוטנער, דוד זיידערמאַן.**

היינט זונטאָג, 8.30 אַ זייגער אין אָוונד:

רומענישע חתונה

הויפּט־ראָלען: „דבורה“ — ה. לערנער; „מאָטקע“ — ש. קוטנער; „ישראל“ — ד. זיידערמאַן.

מאָרגען מאָנטאָג, דעם 28. מערץ, 8.30 אַ זייגער אָוונד — גרויסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג צו ביליגע פּרייזען

געלד, ליבע, שאַנדע

צום שלוס: אַ גראַנדיעזער דיווערטיסמענט. ס'וועט געזונגען ווערען די שענסטע לידער, קופּלעטען און דועטען, מיט'ן אָנטייל פון ה. לערנער, ש. קוטנער, ד. זיידערמאַן.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון „סקאַלאַ“־טעאַטער.

„אָרט“
מאַשינען פאַר האַנדווערקער־פון די צושניידער־קורסען.

אַלע שניידער־מייסטער און שניידער־אַרבייטער, וואָס האָבען זיך ביז איצט פערשריבען אויף דעם צווייטען קורס פון מענער־צושניידעריי, אויך אַלע, וואָס ווילען אויף דעם דאָזיגען קורס אָנקומען און האָבען זיך נאָך נישט פערשריבען, דאָס זעלבע די אַלע, וואָס האָבען זיך פערשריבען אויפ'ן קורס פון דאַמען צושניידעריי, ווערען אין זייער אייגענעם אינטערעס דערמיט אויפגעפאָדערט זיך צו מעלדען אין ביוראָ פון „אָרט“ פּלאַץ קאָשטשעלני 4 אין משך פון היינטיגער וואָך מאָנטאָג, דינסטאָג און מיטוואָך פון 8 ביז 9 אין אָוונט.

***

ש. ווייסבלום, זאַל וואָלינען, פּולנאָצנאַ 6 און אַבע רובינאָוויטש, זאַל וואוינען קאַראָלעווסקאַ 6 ווערען דערמיט אויפגעפאָדערט זיך צו מעלדען אין ביוראָ פון „אָרט“ פּלאַץ קאָשטשעלני 4, וועגען די מאַשינען, וואָס זייערע אַמעריקאַנער קרובים האָבען פאַר זיי איינגעקויפט דורך „אָרט“.

אין די אַפּטייקען.
היינטיגע נאַכט־דיזשורען.

(§) היינט זונטאָג דעם 27 מערץ דיזשורירען ביינאַכט פאָלגענדע אַפּטייקען: מ. עפּשטיין (פּעטריקאָווער 225), מ. באַרטאָשעווסקי (פּעטריקאָווער 95), מ. ראָזענבלום (ציגעל־גאַס 12), גאָרפיין (וואָלטשאַנסקאַ 54) קאָפּעראָווסקי (נאָוואָמיעסקאַ 15).

קאַסע־ברעכער.

(—) נאָך אַ געוויסער פּויזע האָבען זיך ווידער גענומען צו דער אַרבייט קאַסע־אויפברעכער. די פאָרינע וואָך האָבען גנבים בעזוכט די פאַבריק פון דער פירמע הימבערג און ווילטשינסקי אויפגעבראָכען די קאַסע און אַרויסגענומען'עט 3000 זלאָטעס און אַ גרויסע צאָהל ווערט־פּאַפּירען.

נעכטען האָבען די קאַסע־אויפברעכער בעזוכט די פאַבריק פון בערלינסקי'ן (זאַמענהאָף 3) און אויפגעבראָכען די קאַסע אַרויסגענומען'עט 15 טויזענד זלאָטעס.

די פּאָליציייאישע אויספאָרשונג האָט אויף די שפּורען פון די קאַסע־גנבים נישט געבראַכט.

מאַ"ק שוואַרץ
איז נעכטען געקומען קיין לאָדז.

(—) נעכטען איז געקומען קיין לאָדז דער בעריהמטער יודישער סקולפּטאָר און מאָהלער אונזער בן־עיר מאַרק שוואַרץ.

דער קינסטלער האָט איצט געהאַט אַ ריזיגען ערפאָלג מיט זיינע קונסט־ווערק אין פראַנקרייך און דייטשלאַנד און אויף זיינע אויסשטעלונגען זענען די ווערק געקויפט־געוואָרען פון די גרעסטע וועלט פּערזענליכקייטען.

פון קאָנפעקציאָנערען־פעראיין.

אויף דער לעצטער פערזאַמלונג איז געוועהלט געוואָרען אַ שידס־געריכט־קאָמיסיע פון פאָלגענדע מיטגלידער: ש. מאַכטע, מ. אייזען, ל. קאָרפּ, ל. לעשינסקי, ל. דאָמב, ד. ב. שבילואָפּט, א. קאַיאָווסקי, ווייגמרויב, ש. דאָווני, י. גערשענאָוויטש, ל. האַלבערג, ק. קאָופמאַן, י. לעדערמאַן, ש. מעש, ל. פּייוואָלאָוויטש און י. כימאָוויטש.

Dr. med. **I. WAJNBERG**
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען־און האַרץ־קראַנקהייטען, בעשטראַלונגען מיט קינסטליכע בערג־זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכמיטאָג.

אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון סוחרים-פעראיין

(–) אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' מוירישי זאַקס איז נעכטען פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון סוחרים-פעראיין, פעטריקאָווער 73. צו דער פערזאַמלונג זענען געקומען 172 מיטגלידער נאָכדעם ווי דער פעראיינס סעקרעטאַר ה' מאָקרסקי לייענט דעם פּראָטאָקאָל פון דער פריהערדיגער פערזאַמלונג, גיט ד"ר יוזעף זאַקס אָפּ אַ לענגערען בעריכט וועגען דער טעטיגקייט פון פעראיין אין פערגאַנגענעם יאָהר. דער רעדנער ווייזט אָן, אַז די צאָהל מיטגלידער איז געוואַקסען פון 322 ביז 528 דער פעראיין האָט בעדינגען און איינגעאָרדנעט אַ שעהנעם לאָקאַל. עס זענען פאָרגעקומען קאָנפערענצען מיט מיניסטאָרען, בעזונדערס וויכטיג איז געוועזען די לעצטע קאָנפערענץ מיט'ן האַנדעלס-מיניסטער אין לאָדז, וועלכער האָט זיך ווי אָמבעסטען אויסגעדריקט וועגען דער אַרבייט פון פעראיין, ס'איז אָנגעפיהרט געוואָרען אַן'אַקציע וועגען אויסלענדישע פעסער פאַר סוחרים. די פראַגע איז גינסטיג ערלעדיגט געוואָרען. ס'זענען אַדורכגעפיהרט געוואָרען אַ גאַנצע רייהע אינטערווענצען. דער רעדנער גיט ווייטער איבער, אַז איינער פון די מיטגלידער האָט מנדב געווען אַ געוויסע סומע, פון וועלכער די פּראָצענטער בעטראָגען 300 זלאָטים אַ חודש. די דאָזיגע 300 זלאָטים חודש'ליך זענען בעשטימט פאַר אַ יודישען יונגערמאַן, וועלכער גיט זיך אָפּ מיט עקאָנאָמישער וויסענשאַפט. אַ צווייטער מיטגליד ווידער האָט אַסעקורירט דעם פעראיין אויף 1000 דאָלאַר און ער אַליין צאָהלט די פּאָליסע.

אין דער דיסקוסיע וועגען בעריכט בעטייליגען זיך די ה"ה: שענוויק, מ. הערץ, מאַנאָבערג, ס. האַפמאַן, באַבאַד א. א.

ס'ווערט אויסגעדריקט צוטרוי דער פערוואַלטונג און אָנגענומען דעם ביודזשעט.

ווייטער ווערט בעשלאָסען, אַז יעדער מיטגליד מוז אונבעדינגט געהערען צו דער פערזיכערונגס-קאַסע אויפ'ן פאַל פון טויט, און סיסטעמאַטיש אַרויסצוגעבען דעם אָרגאַן פון פעראיין „גלאָס קופיעצקי".

אויפ'ן אָרט פון די פערוואַלטונגס-מיטגלידער, וועלכע זענען אַרויסגעפאַלען לויט אַ גורל ווערען געוועהלט: ז. בערקאָוויטש. י. גראָסלייט, מאַלאַכאָווסקי, מאָנינק, א. ריזענבערג, ד"ר יוזעף זאַקס, שלאָם, ד"ר ווישעוויאַנסקי, קאַגאַן, בלומבערג, א. קאָן, ליפמאַן, ריגלער, י. סאָבאָקסבלאַט, ווייגשטיין און זשמיגראָד.

אין רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: אַמוטל, פרידע, קלעצקי, ליטווין, פערלאַ און שאָך.

אַ שרעקליכער מאָרד.

אַ פויער דערמאָרדעט זיין שכן.

(–) אין דאָרף דאָמבראָוואָ, לעבען זגערזש איז פאָרגעקומען אַ שרעקליכער מאָרד, וועלכער האָט אויפגערודערט דאָס גאַנצע דאָרף און די שטאָט זגערזש. דער גוט בעזיצער צלאַפּינסקי האָט אויף אַן'אַכזריות'דיגען אופן דערמאָרדעט זיין שכן לאַשעווסקי. ער האָט דערביי אַזוי צושניטען דאָס פּנים און דעם קערפּער פון זיין קרבן, אַז מען האָט דעם טויטען קערפער קוים דערקענט.

צווישען צלאַפּינסקי'ן און לאַשעווסקי'ן איז שוין לאַנג געווען מחלוקות. איינינע זאָגען, אַז צוליב דעם, וואָס צלאַפּינסקי איז געווען שטאַרק פערליבט אין לאַשעוויטש'עס פרוי, און ער האָט געוואָלט אַפּרוימען דעם מאַן, כדי צוצוקומען צו דער פרוי. אַ טייל האַלטען, אַז דאָס איז געווען צוליב גרעניץ פראַגען פון זייערע גיטער.

צלאַפּינסקי האָט שוין איינמאָל געמאַכט אַ פּראָבע אומצוברענגען לאַשעווסקי'ן מיט אַ פּאָר חדשים צוריק, ווען די שנאה צווישען די שכנים איז נאָך נישט געווען אַזוי טיף, זענען ביידע אַרויסגעגאַנגען פון אַ רעסטאָראַן און האָבען געדאַרפט אַדורכגעהן די באַהן-ליניע. פּלוצלינג איז אָנגעקומען אַ צוג. צלאַפּינסקי האָט אַ שטופּ געגעבען לאַשעווסקי'ן אונטער'ן צוג. דער לאָקאָמאָטיוו האָט לאַשעווסקי'ן צובראָכען אַ פוס, אַ האַנד און צוויי ריפּען:

מען האָט דאַמאָלס צלאַפּינסקי'ן צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט. דער פּראָצעס האָט געדאַרפט פאָרקומען די טעג. די שנאה פון די שכנים האָט פון דעם טאָג אָן געוואַקסען און עהערנעכטען האָט זיך די טראַגעדיע אויסגעגאָסען אין דעם שוידערליכען מאָרד.

וואיעוואָדע יאַשטשאָלט בעזוכט „קאָכאַניבקע".

(8) די פאָריגע וואָך האָט דער וואָיעוואָדע בעזוכט אַ פערוואַלטונגס דעלעגאַציע פון משוגעים-הויז „קאָכאַנובקאַ", אין איהם פאָרגעשטעלט די טרויעריגע לאַגע, אין וועלכער ס'געפינט זיך די אינסטיטוציע צוליב'ן מאַנגעל אין פינאַנציעלע מיטלען.

צוליב דעם האָט די דעלעגאַציע געבעטען דעם וואָיעוואָדע, אַז ער זאָל אויספועל'ן ביי דער רעגירונג אַ סובסידיע, כדי צו קענען דערהאַלטען די אינסטיטוציע.

צום סוף האָט די דעלעגאַציע געבעטען דעם וואָיעוואָדע, אַז ער זאָל ביי אַ געלעגענהייט בעזוכען דאָס משוגעים-הויז.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דער וואָיעוואָדע נעכטען בעזוכט די אינסטיטוציע, וואו ער האָט אויסגעדריקט זיין צופרידענהייט צוליב דער מוסטערהאַפטער אָרדנונג, דאַן צום סוף צוגעזאָגט צו אינטערווענירען ביי דער רעגירונג וועגען פינאַנציעלער הילף.

אליהו במו"ר יהושע ז"ל ניטמאַהו אב"ד בדובנא.

א בריף פון דובנער רב.

ג' שמיני תרפ"ז, דובנא.

להמערכת הנכבדה „נייער פאָלקסבלאט" בלודז, שלום!

מערכת נכבדה: אבקש לתת מקום בעתונם הנכבד לפו"ים אח"ים שאני כותב בזה: בגליון № 67 של הנייער פאָלקסבלאַט מיום א' שביע זה, נדפס מכתב מהרב דפה „מענדיל ראָזינפעלד-אוורבוך" הכותב „כי המצות שנאפו בפה על מנת לשלחם ללודז אין הוא אחיאי בעד כשרותם" וגם על המצות של השנה העברה" נשתוממתי למראה עיני. וכי אם ע"י איזה קפריז שלו לא השגיח הוא על אפיית המצות האם המצות ח"ו חמוצים הם ??? אתמהה. וכי רב יחידי הוא בעירנו!

אני הח"מ בתור רב בפה אשר רוב עניני העיר נחתכים על פי יותר מאשר על ידיו הוא. אני מעיד ומאשר בכל חומר הערבות הנתון על דברי רב כי המצות שנאפו בפה מותר לאכלם בפסח בלי כל חשש כלל אפילו למהדרין מהמהדרין כי אני הח"מ בעצמי משגיח בכל יום על אפיית המצות הרק היטב כד"ת עצהיו"ט ואני אחראי עבור כשרותם, ואני מבטל בביטול גמור הערעיר שיצא עליהם ואפילו מישהוא הוא המערער וע"י פניותיו ונגיעותיו שאין להעלותן בכתב ובפרט בדפוס!

אני מקוה כי ימלאו בקשתי וגם דרישתי למען האמת ושלא להפסיד ממונן של ישראל בחנם – וידפיסו הכחשתי הנ"ל בעתונם, אסיים בתודה מוקדמת הכותב באמת.

נאום אליהו ניטמאן חופ"ק דובנא.

מקום החותם.

*) הערה גם להרבנים דעיר לודז שלחתי מכתב מענין זה.

יודישע עצות

5188. א. ה. פון טאַרנאָווע.

אַ פּריוואַטער אָפּמאַך איז אויף אַזוי פיל גילטיג ווי לאַנג ער ריהרט נישט אָן די עפענטליכע מאָראַל אָדער געזעצען. אין דעם פאַל האַנדעלט זיך געגען איינעם פון די גרונד פּרינציפּען פון דעקרעט וועגען לאָקאָטאָרען-שוץ און דעריבער טאָקע איז ער נישט גילטיג.

5189. פּאַראַדאָקס.

געוועהנליך בעשטימט מען אַ ראַדע פאַמיליע פון 6 פערזאָן, נישט רעכענדיג דעם ריכטער. פונדעסטוועגען קאָן דאָס געריכט ענדערן דעם געזעצליכען בעשטאַנד פון דער ראַדע-פאַמיליע, אויב די בעדינגונגען פאָדערן עס און עס קאָן אויך נישט שאַדען די אינטערעסען פון די יתומים. ביים אויסוועהלען אין דער ראַדע פאַמיליע זעהט דאָס געזעץ פאָר פאָלגענדען פּרינציפּ: אויסגעוועהלט ווערען צו 3 פערזאָן פון יעדען צד לויט דער מאָס אָנגעהעריגקייט צו דער מינדיעהריגע ברידער און שוועסטער זענען נישט בעגרענעצט אין דער צאָהל און זיי קענען זיך בעטייליגען אין דער ראַדע פאַמיליע אומבעגרעניצט.

5190. אַ רעזערוויסט פון 1897.

אויב דורך דער צייט האָט זיך אייער געזונד-צושטאַנד פערערגערט, קאָנט איהר דערלאַנגען אַ בקשה, אַז מען זאָל אייך די קוואַליפיקאַציע ענדערן צו דער בקשה מוזט איהר אָבער אומבעדינגט ביילייגען אַ צייגניש פון אַ מיליטערישען אָדער אַמטליכען דאָקטאָר.

5191. פּנחס.

דער צאָל-אַמט מוז אייך צושיקען אַ שריפטליכע מיטטיילונג, ביז דעמאָלט דאַרפט איהר נישט אינטערנעהמען קיין שום שריט.

ספּאָרט.

„הכח"-„ל.ט.ס.ג." 3:2 (3:1)

דער דערמאָהנטער מעטש איז נעכטען פאָרגעקומען.

„ל.ט.ס.ג." האָט אין אָנפאַנג אַ לייכטען איבערגעוויכט און אין פערלויף פון דער ערשטער העלפט ערצילט זי 3 טויערן. דאַגעגען „הכח" שיסט איין טויער ביים סוף פון דער ערשטער העלפט דורך קאָפּלעוויטש'ן (געוועזענער שפּילער פון לאָדזער „חשמונאי").

די צווייטע העלפט געהערט צו „הכח" אָבער איהר געלונגט נאָר צו ערצילען איין טויער דורך סעגאַל'ן און דער דאָזיגער מעטש 2:3 לטובת „ל.ט.ס.ג." בלייבט ביז'ן סוף.

ריכטער ה' מאַרטשעווסקי.

„די שוואַרצע כריזאַנטעמע".

עקזאָטישער ראָמאַן.

(51

עס איז אַרויסגעקומען דער בעל-הבית.

– איך וויל ביי אייך קויפען די שקלאַפין – האָט געזאָגט דער מאַהאַראַדזשאַ.

– דאָס מאַי-בלומעל? האָט געזאָגט דער בעל-הבית.

– איך קען זי נישט פערקויפען – איהרע עלטערן האָבען זי פערקויפט נאָר אויף 3 יאָהר.

– איך וועל גוט בעצאָהלען האָט געזאָגט דער מאַהאַראַדזשאַ.

– איהר ווילט מיט איהר חתונה האָבען? – האָט געפרעגט דער בעל-הבית.

די פראַגע איז נישט קיין נייע, אין יאַפּאַן איז עס אָפט צו טרעפען, אַז די נעכטיגע שקלאַפין אין שטייגעל ווערט היינט אַ פרוי פון אַ בעוואוסטען יאַפּאַנער און מען פערגעסט באַלד ווער זי איז געווען נעכטען, היינט נעהמט מען זי אָן אין די בעסטע הייזער...

– איך וועל זי ביי אייך קויפען נאָר אויף איין יאָהר – האָט געזאָגט דער מאַהאַראַדזשאַ.

– טויזענד פונט.

– רופט מיר אַריין דאָס מיידעל, ווי הייסט זי?

– מאַי-בלומעל.

דער בעל-הבית האָט אַריינגערופען די קליינע.

– דו ווילסט ווערען אַ גיישע? – האָט געפרעגט דער מאַהאַראַדזשאַ ביי דעם קליינעם מיידעל וועלכע איז געווען אַזוי עהנליך צו כריזאַנטאַן:

– אָ, יאָ – האָט זי מיט טרעהרען אין די אויגען געענטפערט.

– וועסטו מיך פאָלגען, אַלץ וואָס כ'וועל דיר הייסען, וועסטו טון?

– יאָ.

דער מאַהאַראַדזשאַ האָט געוואוסט, אַז זי וועט טון אַלץ, וואָס מען וועט איהר הייסען, אויס מורא מען זאָל זי נישט צוריקשיקען אין דער שטייג אַריין.

• 42.

די יאַפּאַנישע פּרעסע.

נאָך מיט אַ 50 יאָהר צוריק פלעגען וויכטיגע געשעהענישען אין יאַפּאַן געמאָלדען ווערען דורך אויסשרייען איבער די גאַסען.

– איצט איז אין דעם לאַנד פון דער אויפגעהענדער זון שוין פעראַן פיל טעגליכע און פעריאָדישע אויסגאַבען.

די צייטונגען זענען אַזוי אַריינגעדרונגען אין דער מאַסע, אַז זיי צוגעהען זיך אין הונדערטער טויזענדער עקזעמפּליאַרען. אָהן אַ „מייניטשי שימבון" (טעגליכע נייעס) אָבער „משאַיאַ שימבון" (פּאַרלאַמענט אָדער פאָלקס נייעס) וועט זיך נישט בעגעהן קיין ערנסטער יאַפּאַנער.

נישט קוקענדיג אויף דער שטרענגער צענזור איז אין דער פּרעסע דאָך אַדורך די „פּאַריזער געשיכטע".

ווי אַזוי דער פּרינץ אַלעשיטאַ איז געשטאָרבען האָבען אַלע געוואוסט און וואָס איז געוואָרען מיט דער פּרינצעסין האָט מען גערעדט צווישען זיך.

די יאַפּאַנישע פּרעסע האָט נישט געוואָלט אַדורכלאָזען די סענסאַציע און האָט מיטגעטיילט איהרע לעזער, אַז עס איז צוריקגעקומען פון פּאַריז די פּרינצעסין כריזאַנטאַ די שוועסטער פון פערשטאָרבענעם אַלעשיטאַ קאָמאַטסו, און דערצו אָפּגעדרוקט איר פּאָרטרעט. מעהר גאָר נישט.

אָבער קאָמענטאַרען זענען געווען איבעריג. מען האָט שוין אַזוי אויך גערעדט וועגען דעם אין דער גאַנצער שטאָט.

דער מאַהאַראַדזשאַ האָט אויפ'ן וועג געקויפט אַ צייטונג און באַלד בעמערקט די ידיעה.

ער איז באַלד צוגעפאָהרען צו דעם פּאָרזיצער פון דעם טאָקיער זשורנאַליסטען-קלוב, זיינעם אַן'אַלטען גוטען פריינד נאָך פון דעם אָקספאָרדער אוניווערסיטעט.

– איך וויל פון דיר – האָט איהם געזאָגט דער מאַהאַראַדזשאַ, – זאָלסט ווירקען אויף דיינע חברה-לייט זיי זאָלען אַרויסלאָזען די פּרינצעסין כריזאַנטאַ. די פאַמיליע קאָמאַטסו איז אַזוי אויך גענוג צוברָאָכען עס וואָלט געווען איבעריג זיי זאָלען נאָך אַריינפאַלען אין ליטישע מיילער.

– כ'וועל טון וואָס כ'וועל קענען – האָט צוגעזאָגט דער רעדאַקטאָר פון דער בערימטער „טאָקיאָ ניטשקאָ".

43.

דאָקטאָר לעווי פאָהרט נאָה.

„ריטשאַרד דער דריטער" איז אָנגעקומען אין פּאָרט סאַיד אינאַ ערפריה.

אַלע פּאַסאַזשירען זענען אַראָפּ אָנקוקען די שטאָט.

דעם דאָקטאָר לעווי האָט זיך אויסגעוויזען, אַז אויב ער וועט אַראָפּגעהן פון דער שיף, וועט עס פערלענגערן די שטרעקע צווישען איהם און כריזאַנטען אויף דער שיף, אויפ'ן וואַסער האָט ער זיך געפיהלט נעהענטער צו איהר. איז ער געבליבען אויף דער שיף.

דאָס האָט איהם געראַטעוועט דאָס לעבען. די יאַפּאַנער וועלכע יאַטאַטאַ האָט איבערגעלאָזט אין פּאָרט-סאַיד, זיי זאָלען דער'הרג'ענען דעם דאָקטאָר לעווי. האָבען צווישען די פּאַסאַזשירען, וועלכע זענען אַראָפּ פון „ריטשאַרד דעם דריטען" נישט געפונען דעם, וועלכען יאַטאַטאַ האָט זיי בעשריבען, און אויף דער שיף אַרויפצוגעהן איז נישט געווען אין זייער אויפגאַבע.

דערפאַר אָבער איז אויף דער שיף אַרויפגעקומען אַן'אַנדער פּאַסאַזשיר און זיך געפרעגט אויפ'ן דאָקטאָר לעווי.

דאָס איז געווען מיסטער באַ. דער עלעגאַנטער דזשענטעלמען האָט געהאַלטען וואָרט, ער האָט אויפגעזוכט דעם דאָקטאָר און איהם איבערגעגעבען כריזאַנטאַ'ס בריף.

דעם ענגלישען דזשענטעלמען האָט אַפילו נישט געוואונדערט די התלהבות פון דאָקטאָר לעווי, ווען ער האָט, בעקומענדיג דעם בריף געטאַנצט און געשפּרונגען ווי אַ יונגעל, געפּאַקט דעם מיסטער באַ קושען און געלאַכט און געוויינט צוזאַמען.

מיסטער באַ האָט געהאַט פיל מיטלייד און סימפּאַטיע צו די יונגע פערליבטע און האָט דעם דאָקטאָר געגעבען אָנצוגעהערען, אַז ער איז זיי גרייט צו דינען צו יעדער צייט, און אַז אַ ענגלישער קאַפּיטאַן קען אַ מאָל אין אַ נויט צונוץ קומען.

דער דאָקטאָר לעווי האָט הערצליך געדאַנקט, געדריקט דעם מיסטער באַ די האַנד און פון זיין זייט צוגעזאָגט, אַז ער וועט קיינמאָל נישט פערגעסען זיין נייעם בעקאַנטען, דעם גוטען פריינד מיסטער באַ.

(פאָרטזעצונג קומט)

רייכער לעמבערגער פאבריקאנט איז דאס ארימע מיידעל.

דער סוף פון א ליבע צווישן א 50 יעהריגען פאבריקאנט און א יונג מיידעל

אין לעמבערגער ראבינאט איז פאָרגעקומען די טעג פאָלגענדער אינטערעסאַנטער גט:

עס איז אַריינגעקומען אַ מאַן פון אַ יאָהר עטליכע און פופציג און אַ שעהן עלעגאַנט געקליידעטע פרוי, וואָס איז נישט מעהר ווי 25 ביז 28 יאָהר אַלט.

אומדרייסט האָט דאָס ווייבעל אָנגעהויבען צו רעדען:

אויפגעצויגען בין איך אין אַ היים, וואו אין יעדען ווינקעל האָט געפייפט דער דלות. מיר זעגען געוועזען פינף טעכטער. קיין ברודער האָב איך נישט געהאַט. יעדער פון אונז האָט געאַרבייט און פערדינט, כדי מפרנס צו זיין אונזערע קראַנקע עלטערן".

איך האָב געהאַט אַ חתן, אַ פּריוואַטער, אַ וואוילער בחור. מיר האָבען געחלומט וועגען אונזער אַמאָליגען גליק. אָבער פּלוצלינג איז געקומען אַ מענש וועלכער האָט פערשטערט מיין גליק און מיין לעבען.

דאָס איז מיין איצטיגער מאַן. ער איז אַ פאַבריקאַנט וואָס האָט געהאַנדעלט מיט דעם סוחר, ביי וועלכען איך בין געווען אָנגעשטעלט. איך בין געווען יונג און שעהן. דער פאַבריקאַנט האָט זיך אין מיר פערליבט איבער די אויערען. ער האָט זיך אָנגעהויבען צו שדכ'ענען צו מיר.

אין אָנפאַנג האָב איך פון דאָזיגען שידוך נישט געוואָלט הערען און געדענקען איך האָב גע'טענה'ט, אַז איך אַלס 24 יאָהריג מיידעל, וועל נישט חתונה האָבען פאַר אַ 50־יאָהריגען מענשען. איבריגענס האָב איך אַ חתן, וועלכען איך האָב זעהר ליב.

דער פאַבריקאַנט איז אַוועק צו מיינע עלטערן. ער האָט זיי דערצעהלט, אַז ער וועט מ ך, מיינע שוועסטער און עלטערן גליקליך מאַכען אויב איך וועל חתונה האָבען פאַר איהם.

בקיצור: אונטערן דרוק פון מיינע קראַנקע טאַטע־מאַמע, מיינע אָרימע שוועסטער האָב איך מסכים געווען, אמת מיט אַ ביטער האַרץ, חתונה צו האָבען מיט איהם. מיין מאַן האָט מיך פון די ענגע, פינסטערע, קאַלטע קעלער־שטובען אַריינגעפיהרט אין סאַלאָנען. מיר איז געווען מינוטען־ווייז גוט, בפרט ווען איך האָב נאָך מיין משפחה גע־קאָנט אונטערשטיצען מיט אַלעס־בעסטען.

אָבער —

אָבער מיט אַ צייט בין איך איהם הפנים נמאס געוואָרען. ער האָט מיך נישט געוואָלט אָנקוקען, פלעגט מיר דער קיטשען, פלאָגען מיך. ביי יעדער גע־לעגענהייט האָט ער מיר פאָרגעוואָרפען מיין אָפּשטאַמען, אויפגעהערט צו שפּי־צען מיין משפּחה.

איך האָב געזעהן, אַז לענגער וועל איך נישט אויסהאַלטען האָבען מיר בע־שלאָסען זיך צו גט'ען. מיין מאַן וויל מיר געבען אַ געוויסע סומע כתובה־געלד. איך וויל איהם אָבער נישט קע־נען און וויל נישט קיין גראָשען פון איהם.

האָט מען זיך גע'גט.

„Guttalin"

שוה־פּאַסטע בעסטע קוואַליטעט, ווי פאַר דער מלחמה.

Warszawa, Leszno 73 tel. 174-34

כשר לפּסח צערעס שפּייזע פעטס

„CERES" שפּייזעפעטס איז דאָס בעסטע, אויסשליסליך־ריינע פלאַנצענפעטס ס'ווערט עמפּפעהלט אַלוייטינג אויף די פּסח־ימים־טובים צום

קאָכען באַקען בראָטען

פערלאַנגט אויסדריקליך „צערעס" מיט'ן פּסח־זיגעל און שלעכטע פעטס פון אַנ'צונבעקאַנטער פירמע ש. קט צוריק.

1410

SATURNIA S. A. Warszawa.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

שבת, דעם 2. אַפּריל ה. י., 8.30 אַ זייגער אָוונט צום 15־יעהריגען יובּילעאום פון אַרטיסט

נירענבערג

עס ווערט געשפּילט:

„די אומגליקליכע טאָכטער"

לעבענס־בילד אין 4 אַקטען פון ז. ליבּין.

צום שלוס: דער רבּי פון ראַדימנע???

פין י. אַבּאַזשאַנעק, מיט'ן אַנטייל פון די ליבלינגע פון לאָדזער פּובּליקום: ח. ה. לערנער, שלמה קוטנער, דו״ר זיידערמאַן, א. פּאָליאַקאָוו.

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

די באַהן־קאָמוניקאַציע אין א״י.

אַנ'אינטערפּעלאַציע אין ענגלישען פּאַרלאַמענט.

לאָנדאָן, (י.ט.א.) קאָלאָנעל וועדזשוואוד האָט אין פּאַרלאַמענט אָנגע־פרעגט דעם קאָלאָניען־מיניסטער, צי דער מיניסטער האָט בעקומען אַ ראַפּאָרט וועגען דער ענטוויקלונג פון דער באַהן־קאָמוניקאַציע אין ארץ־ישראל און ווע־גען בויען אַ נייע ליניע, וואָס זאָל פער־בינדען תל־אביב מיט חיפה. קאָלאָנעל וועדזשוואוד האָט אויך געפרעגט, וואו עס וועט געבויט ווערען די צענטראַ־לע באַהן־סטאַציע אין תל־אביב. ווי עס איז פריהער געפלאַנט געוואָרען, אָדער אין חיפה.

מיניסטער אַמערי האָט געענטפערט, אַז די פראַגע ווערט מיט גרויס אויפ־מערקזאַמקייט בעטראַכט דורך איהם און דורכ'ן נציב העליון אין ארץ ישראל.

די אַקציע פאַר שחיטה־פערבאָט אין עסטרייך.

וויען. (יט"אַ). די געזעלשאַפט צער בעלי־חיים אין וויען האָט בעשלאָסען אָנצוהויבען אַנ'אַקציע פאַר שחיטה פער־באָט. עס דאַרפען אויך געמאַכט ווערען שריט ביים בונדעס־קאַנצלער ד״ר זיי־פעל אין נאָמען פון לאַנד־פערבאַנד פון אַלע עסטרייכישע צער־בעלי חיים גע־זעלשאַפטען, וועלכע פאָדערן פערבאָטען די שחיטה. די אַקציע איז געווענדעט נישט נאָר געגען דער יודישער שחיטה, נאָר אויך געגען דעם אופן פון שח ־'ען, וואָס ווערט פּראַקטיצירט ביי די פּויע־רים. די דאָזיגע אַקציע האָט אַרויסגע־רופען אַ שטאַרקע בּאַנרוהיגונג צווי־שען דער יודישער בעפעלקערונג. די יודישע קהלה אין וויען גרייט צו אַ פּלאַנמעסיגע אַקציע.

Dr. H. RAKOWSKI

א נערליכע קראַנקהייטען

האָט זיך איבּערגעצויגען פון זאַמענהאָפאַ 25 אויף זאַוואַדזקאַ 8,

פראַנט, 1. שטאָק, טעל. 37-34.

701

די, וועלכע אַזעוו האָט פערראַטען.

בעאַרבּייט פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט" לויט פערשידענע מאַטעריאַלען.

(40

אָבער ווער פון די מיטגלידער פון צענטראַל־קאָמיטעט האָט דעמאָלט געפיהרט די אונטערהאַנדלונגען מיט דער אַגראַר־גרופּע און געוואוסט אַז ״עיהרע סודות? — אַזעוו.

דער קאָמיסיע איז בעקאַנט געוואָרען, אַז דער מאַקסימאַ־ליסט ריס, וועלכער איז אויפגעהאַנגען געוואָרען אין קיעוו, האָט זיך וועגען אַזעוו'ן אָפּגערופען, ווי וועגען אַ פּראָוואָקאַטאָר. פּ'אָטר ריס (אַ בעקאַנטער רוסישער פּובּליציסט), אַ ברודער פון דעם געהאָנגענעם, האָט וועגען דעם אין יאָהר 1906 מיטגעטיילט דעם צענטראַל־קאָמיטעט פון די ס. — ר.

ענדליך איז די קאָנספּיראַטיווע קאָמיסיע געוואויר געוואָ־רען, אַז אין דער צייט, ווען ס'איז דורכגעפאַלען די צפון'דיגע קאַמפּף־אָפּטיילונג, איז אַזעוו געווען אין פּעטערבורג. אַ מיטגליד פון דער פּאַרטיי האָט אַזעוו'ן געטראָפען אין גאַס, און אַזעוו האָט איהם איבּערגעגעבען עטליכע פּרטים וועגען לעבעדינצעוו'ן.

אין ס.־ר'ישען צענטראַל־קאָמיטעט.

די לאַגע פון צענטראַל־קאָמיטעט פון דער פּאַרטיי איז גע־ווען אַנ'אויסערגעוועהנליך שווערע. דער קאָמיטעט איז בעשטאַ־נען פון אַ קליינער און געקליבענער צאָהל אָנגעזעהענסטע און מיכטיגסטע מיטגלידער פון דער פּאַרטיי. דער קאָמיטעט איז גע־ווען דער לייטער פון אַלע אינסטאַנצען און אונטערנעהמונגען, ער איז געווען פערטרויט מיט די פערבאָרגענסטע ווינקעלעך פון דער פערצווייגטער קאָנספּיראַטיווער פּאָליטישער, אָרגאַניזאַציאָנע־לער און טעראָריסטישער אַרבּייט פון דער פּאַרטיי. אין איהם זע־נען געזעסען די פּעראַנטוואָרטליכסטע טוער פון דער בעוועגונג. דער געדאַנק אַליין, אַז צווישען די עטליכע מענשען פון קאָמי־טעט געפינט זיך אַ פּראָוואָקאַטאָר, אַ פערעטער, וואָס גיט אַרויס די פּאַרטייאישע סודות—דער געדאַנק איז געווען נישט צו דער־טראָגען. בלויז אָנגעמען דעם געדאַנק וואָלט געהייסען אַריינברע־נגען די גרעסטע פּאַניק, די שרעקליכסטע דעמאָראַליזאַציע אין די רייהען פון דער פּאַרטיי, דאָס וואָלט געווען אַ מורא'דיגע קאַ־טאַסטראָפע פאַר דער בעוועגונג. און ווער זאָל דאָס זיין דער פּראָוואָקאַטאָר? דער קאָמיטעט בעשטעהט דאָך פון געצעהלטע מענשען, וואָס איינער קען דעם אַנדערען אַדורך און אַדורך.

דער צענטראַל־קאָמיטעט האָט זיך לגבי דעם שרעקליכען געשעפעניש, וואָס האָט זיך געמאַכט פאַר דער פּאַרטיי, גע־שטעלט אויפ'ן שטאַנד־פּונקט, אַז וועגען פּראָוואָקאַציע אין צענ־טער פון דער בעוועגונג קאָן קיין רייד נישט זיין. דער קאָמי־טעט האָט אויסגעשלאָסען אַלס נישט־דערלאָזבאַרע די השערה, איז דער דורכפאַל פון דער צפון'דיגער קאַמפּף־אָפּטיילונג איז געווען אַ רעזולטאַט פון פּראָוואָקאַציע. אין דעם נומער פון אָפיציעלען פּאַרטיי־אָרגאַן „זנאַמיאַ טרודאַ", וואָס איז ערשינען נאָכ'ן דורכ־פאַל, זענען אַלע קלאַנגען וועגען פּראָוואָקאַציע בעהאַנדעלט גע־וואָרען אַלס נאַרישע פּלאָפּלערייען. די רעזאָלוציע פון דער פּאַ־ריזער ס. ר.'ישער גרופּע, וועגען פּראָוואָקאַציע אין צענטער פון דער פּאַרטיי האָט אַרויסגערופען עמפּערונג און אַ העפטיגען ווי־דערשטאַנד. מ'האָט געזאָגט, אַז די דאָזיגע רעזאָלוציע קאָמפּראָ־מיטירט די פּאַרטיי, אַז זי דיסקרעדיטירט דעם צענטראַל־קאָ־מיטעט און גראָבט אונטער דעם צוטרוי צו די בעסטע מענשען פון דער פּאַרטיי. די פאָרשטעהער פון צענטראַל־קאָמיטעט האָבען זיך אויף פערזאַמלונגען אויסגעדריקט אין צוזאַמענהאַנג מיט די קלאַנגען וועגען פּראָוואָקאַציע, אַז דאָס זענען געמיינע רכילות, דעם דורכפאַל פון דער צפון'דיגער קאַמפּף־אָפּטיילונג האָט מען זיך—אויף אַ דעליקאַטען אופן—בעמיהט אַרויפצוּוואַרפען אויפ'ן חשבון פון לעבעדינצעוו'ס אונפאָרזיכטיגקייט.

די השערה, אַז אַזעוו איז אַ פּראָוואָקאַטאָר האָט מען אין צענטראַל־קאָמיטעט געהאַלטען פאַר דעם גרעסטען אומזין און פאַר אַ פערברעכען לגבי דער פּאַרטיי. אין די אויגען פון די מיטגלידער פון צענטראַל־קאָמיטעט איז אַזעוו געשטאַנען העכער פאַר יעדען פערדאַכט. מ'האָט אַזעוו'ן געהאַלטען העכער פאַר גערשוני'ן און געשטעלט איהם אין איין רייהע מיט זשעליאַבּאָוו'ן, דעם בערימטען פיהרער פון „נאַראָדנאַיאַ וואָליאַ", וועלכער איז אומגעקומען מיט סאָפיאַ פּעראָווסקאַיאַ און אַנדערע חברים אומ־געקומען אויף דער תליה פאַר'ן אַטענטאַט אויף אַלעקסאַנדער דעם צווייטען.

מ'האָט איבּערגעגעבען, אַז גערשוני האָט נישט לאַנג פאַר זיין טויט, צוליב די קלאַנגען, אַז אַזעוו איז אַ פּראָוואָקאַטאָר, זיך אויסגעדריקט, אַז ער האָט נאָך איינמאָל מיט אַזעוו'ן אַנטייל־גענומען אין אַ גרויסען טעראָריסטישען אַקט און דערמיט בע־וויזען די העלדישקייט און די אומשולדיגקייט פון אַזעוו'ן.

באָריס סאַווינקאָוו האָט געשריבען וועגען אַזעוו'ן, ווי וועגען זיין „עלטערן חבר און לעהרער". איינציגע האָבען געזאָגט: „אויב אַזעוו איז אַ פּראָוואָקאַטאָר—דאַן זענען מיר אַלע פּראָוואָ־קאַטאָרען", „אויב אַזעוו איז אַ פּראָוואָקאַטאָר, דאַן דאַרפען מיר זיך אַלע דערשיסען".

געגען די פערדאַכטען, אַז אַזעוו איז אַ פּראָוואָקאַטאָר האָט מען אַרויסגעשטעלט אַזעלכע אַרגומענטען, ווי זיין אויפפיהרונג בעת עס האָט זיך געהאַנדעלט וועגען אַטענטאַט אויף סטאָליפּינ'ען. דער אַטענטאַט איז צוגעגרייט געוואָרען אין די לעצטע טעג פון דער ערשטער מלוכה־דומע. אויף אַ פערזאַמלונג פון די טעראָריס־טען איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען אופן, ווי אַזוי אויסצופיהרען דעם אַטענטאַט. אַלע האָבען זיך אַרויסגעזאָגט גע־גען די פריהערדיגע מעטאָדען פון אַטענטאַטען, וועלכע זענען בע־שטאַנען אין אַ לאַנגער נאָכשפּירונג פון דער אָנגעמערקטער פער־זאָן, אין איבערקליידען זיך, אַפּוואַרטען, נאָכהיטען א. א. וו. דער גרעסטער טייל איז געווען פאַר אַ פערצווייפעלטען שריט: אָנטאָן אויף זיך באָמבעס, אַריינרייסען זיך אין דער וואוינונג פון סטאָליפּינ'ען און דאָרט אויפרייסען דעם מיניסטער און מיט איהם אַליין אויך זיך. אַזוי איז געווען די אַלגעמיינע מיינונג.

ענדליך האָט מען זיך געווענדעט צו אַזעוו'ן, וועלכער איז געזעסען און אויסגעהערט, וואָס די איבריגע האָבען גערעדט, ער זאָל זאָגען זיין וואָרט: זיין מיינונג האָט געדאַרפט ענטשיידען די פראַגע.

אַזעו'ן האָט געגעבען זיין הסכמה צום שנעלען און פער־צווייפעלטען מאָרד־פּלאַן איבער סטאָליפּינ'ען. ווען מ'האָט גענו־מען אויסרעכענען די מענשען, וואָס האָבען געוואָלט אָנטאָן אויף זיך די באָמבעס, איז אויפגעשטאַנען אַזעוו און האָט ערקלערט קאַטעגאָריש, אַז זיין ענטגילטיגע סאַנקציע וועט ער געבען נאָר אונטער איין בעדינג: ער זאָל אויך נעהמען אַ באָמבע און געהען פאָראויס פאַר אַלעמען! ער האָט ערקלערט, אַז ער קאָן נישט געבען זיין צושטימונג אויף אַזאַ געוואַגטע און געפעהרליכע אונטער־נעהמונג, אויב ער וועט אין איהר אַליין נישט אַנטיילנעהמען!

די טעראָריסטען האָבען גענומען פּראָטעסטירען: דאָס איז אַ נישט־דערלאָזבאַרע זאַך! אַזעוו טאָר נישט מיטגעהן! ער איז דער הויפּט פון דער אָרגאַניזאַציע, אָהן איהם וועט די גאַנצע טעראָריסטישע טעטיגקייט זיך אָפּשטעלען. זיין לעבען איז צו טייער פאַר דער פּאַרטיי, ער מוז בלייבען און ווייטער פיהרען זיין אָרגאַניזאַטאָרישע אַרבייט א. אַז. וו.

סוף כל סוף איז אַזעוו איינגעגאַנגען, אָבער אויך די טע־ראָריסטען האָבען זיך אָפּגעזאָגט פון זייער פּלאַן, און דער פּראָ־יעקט פון געהן אויף סטאָליפּינ'ען מיט באָמבעס אין זיין וואוי־נונג אַריין איז אַוועקגעוואָרפען געוואָרען.

(פאָרטזעצונג קומט).

צווישען פוילען און די סאוויעטען
האלט עס ערב א גאראנטיע-אפמאך.

וו א ר ש א, 26 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). נאך אכט טעג ווײלען אין פוילען פאהרט צוריק ארויס קיין מאסקווא דער פוילישער געזאנדטער אין סאוויעט-רוסלאנד ה' פאטעק.

בעת זיין אנוועזענהייט אין ווארשא האט ה' פאטעק קאנפערירט מיט'ן פרעמיער און אויסערן מיניסטער וועגען די בעציהונגען צווישען פוילען און די סאוויעטען.

פרייטאג איז פארגעקומען א פריהשטיק מיט'ן אנטייל פון אויסערן-מיניסטער זאלעסקי, געזאנדטער פאטעק און דעם סאוויעטישען אמבאסאדאר וואיקאוו. אין אווענד איז פארגעקומען א בעראטונג אין בעלוועדער מיט'ן אנטייל פון פרעמיער פילסודסקי, געזאנדטער פאטעק און מיניסטער זאלעסקי.

10 א זייגער אין אווענד האט ה' פאטעק אויפגענומען דעם פרעזעס פון לעוויאטאן וויעשביצקי, וועלכער נעהמט אנ'אנטייל אין די צוגרייטונגען פון האנדעלס-טראקטאט מיט סאוויעט-רוסלאנד.

אלס רעזולטאט פון די דערמאנטע בעראטונגען וועט פאטעק פיהרען אין מאסקווא אינטערהאנדלונגען וועגען א גאראנטיע-פאקט און דערנאך וועגען האנדעלס-טראקטאט.

ס'ווערט אויך פאראויסגעזעהען, אז אויסערן-מיניסטער זאלעסקי זאל אפפאהרען קיין מאסקווא. דער טערמין איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

קרעדיט- און עמיגראנטען-באנק
איז נעענטער געווארען אין ווארשא.

וו א ר ש א, 26. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) ס'איז געגרינדעט געווארען א יודישע קרעדיט- און עמיגראנטען-באנק, וועלכע שטעלט זיך פאר א ציל צו העלפען די עמיגראנטען דורך געבען הלואות און בייהילפיג זיין ביים פערקויפען און ליקווידירען דאס היגע פערמעגען אהן היזק.

אין דער פערוואלטונג פון דער באנק זענען אריין: זיידערמאן, פעלדשטיין, דר. שיפער און אנדערע; אין ראט: עטינגער, היילפערן, סענ. ראפאל שערעשעווסקי און אנדערע.

קאנטאניש מיליטער האלט מלחמה
מיט ענגלאנד און אמעריקא.

לאנדאן. 26 (אטע) גענעראל שאנ-קאיטשיק האט מיטגעטיילט דעם יאפאנישען קאנסול אין נאנקינג, אז דאס קאנטאנישע מיליטער וויל נישט פיהרען קיין קריג מיט ענגלאנד און אמעריקא און וויל פרידליך ערלעדיגען די מאמענטאלע קאנפליקט.

די לאגע פון די אויסלענדער אין נאנקינג איז דערוויל נאך נישט געזיכערט.

לאנדאן, 26 (טב. טעל.) קריגס-עסקאדרען, וועלכע געפינען זיך אין פארט באמבארדירען נאנקינג. די באמבעס פאלען אין מיטען שטאדט. דאס איז אנ'ענטפער דערויף וואס די כינעזער האבען ארעסטירט 200 ענגלישע ארבייטער.

לאנדאן, 26 (אטע) די אמעריקאנער רעגירונג האט בעשלאסען זיך צו ווענדען צו דער קאנטאנישע רעגירונג מיט א שארפער נאטע וועגען די געשעהענישען אין נאנקין. די אמעריקאנישע רעגירונג פארלאנגט ענטשעדיגונג פאר די שאדענס פון די אמעריקאנישע בירגער אין כינא. קיין נאנקין איז צוגעקומען גענעראל יוז, וועלכער וועט אנפיהרען מיט'ן אמעריקאנישען מיליטער אין כינא.

קייזער ווילהעלמ'ס זוהן
האט אנטיילגענומען אין דער ערמארדונג פון ראטענוי.

בערלין, 26 (טעלעגראפיש דורך "ס"א) אויפ'ן פראצעס געגען דער ספארט-ארגאניזאציע "פעמע", וואס קומט פאר אין גיסען האט געמאכט א גרויסע סענסאציע די ערקלערונג פון דעם בעשולדיגטען שמיד, וועלכער האט דערציהלט, אז דער בעשולדיגטער הייניך האט צוגערעדט צו דער דערמארדונג פון ראטענוי. שמיד האט אויך ערקלערט, אז אינ'ם ראטענוי-מארד זענען געווען פערמישט גרויסע דייטשע פערזענליכקייטען פון דער פאליטישער וועלט. שמידטס ערקלערונגען האבען שטארק אויפגעבראכט די אנגעקלאגטע סטינק און סאלאמאן. הייניך האט אויסגעשריגען: שמידס ערקלערונגען זענען געווענדעט געגען דעם פרינץ פרידריך אייטעל, גענעראל לודענדארף, עבערהארד און אנדערע.

שפעטער האט שמידט, אויף דער

פראגע פון פערטיידיגער איבערגעגעבען, אז גענעראל לודענדארף האט געשריבען היינצ'ן א בריף מיט אזא אינהאלט: "מיין ליבער פריינד, ווען וועט מען שוין ענדליך איהם (ראטענויצ'ן) אומברענגען?"

אויפ'ן גרונד פון די ערקלערונגען וועט ווארשיינליך פערפיהרט ווערען אנ'אויספארשונג געגען די דערמאהנטע פערזענליכקייטען.

באהן-אפמאך צווישען פוילען און דייטשלאנד.

וו א ר ש א, 26. (אטע) היינט איז אונטערגעשריבען געווארען אין קאמוניקאציע-מיניסטעריום דער פויליש-דייטשער אפמאך וועגען אינטערנאציאנאלען באהן-טערקעהר.

אויסגענארט 1400 דאלאר אין א באנק.

ווילנא, 26. (טעלעפאניש). ס'איז דא ארעסטירט געווארען א געוויסער רפאל קאפנאר פון ביאליסטאק, וועלכער האט דורך א פאלשען טשעק אפגענומען אין בונימאוויטש'עס באנק 1400 דאלאר.

א האנדווערקער-צייטונג אין ווארשא.

ווארשא, 26. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). פון 1. אפריל הויבט אן אין ווארשא צו דערשיינען א חודש-בלאט "האנדווערקער-צייטונג".

CZARY
אנהויב פון די סעאנסען 330 נאכמיט., שבת און זונטאג האלב איינס א זייגער.

היינט און פאלגענדע טעג!
דער בערימהמטער דעטעקטיוו STUART WEBBS
צום ערשטען מאל אין לאדז! אין אונזער בערימטע בערגערין HELENA MAKOWSKA
היינט און פאלגענדע טעג! אין גרויסען סענסאציאנעלען קרימינעלען פילם א. נ.
באנדע פון פערל-פעלשער
אין 10 אקטען. ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' ניעוויאדאמסקי.
אויסערן פראגראם: אמעריקאנער קאמעדיע אין 2 אקטען - - - אויפ'ן ערשטען סעאנס זענען אלע פלעצער צו 60 גראשען. 1081

הויפט-דעפא פון
די ווואנעס,
קאנאפעס, פלוש- און טיול-דעקען, פארטיערען, גארדינען
עטאמין, די לעצטע נייהייטען ווי אויך מעבעל-איבערצוג
לינאלעאום, צעראטען און ראלעטען
מעבעל-פאסמאנטעריע
הורט- און דעטייל-פערקויף
28 F. FUTERMAN, ŁÓDŹ 28
פיעטריקאווער 28, טעל. 29-21.

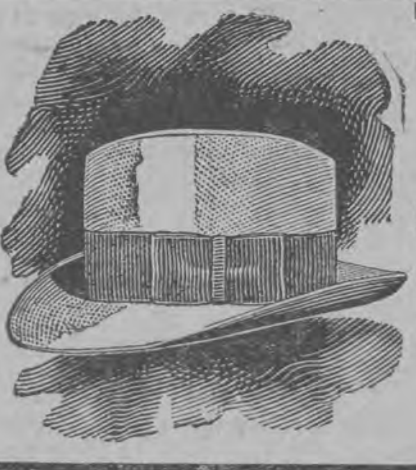
מענער-היטען
אין גרויסען מאדערנעם אויסוואהל
צו קאנקורענץ-פרייזען
בעקומט איהר נאר ביי אייער
מ. קאפעלושניק
8 קאנסטאנטינער 8
איך נעהם אויך אן היטע צו פאראנירען.
1788

ווינער גומי-מענטעל
אין א גרויסען אויסוואהל פערקויפט
הורט צו קאנקורענץ-פרייזען דעטייל
Biuro Techn. Handlowe „ENERGJA"
Łódź, Piotrkowska 56. Telefon 14-33.

א שדכן
קען זיך מעלדען.
Szenfeld,
Piotrkowska 84.

א פעהיגע
מיידעל
צו לייכטע ארבייט גענען באלדיגע צאהלונג ווערט פון וואפארט געזוכט. „ספארט" פיעטריקאווער 59, פראנט, 2 שטאק.

מיט 25% ביליגער! 1793
קויפט מען נור ביי מיר אלער ארט סיסטעמען ערשקל. שרייב- און רעכען מאשינען, נייע ווי אויך געלעגענהייט-ליכע. ס'ווערען אויך געקויפט און אויסגעטוישט אלטע מאשינען, טאשמעס, קאלקע און אלע אנדערע מאשין צובעהערען :- - -: ס'ווערט אויסגעלערנט מאשין-שרייבען
רעפאראציע-ווארשטאט פאר אלע סיסטעמען
ADOLF GOLDBERG
אנדזשעיא 1 1. שטאק
טעלעפאן 37-54.

Przyjmę
jedną lub dwie panienki na mieszkanie wygodne dla fachowczyni, po bardzo dostępnej cenie. Magazyn Mód Andrzeja 56. 1800

אכטונג, צייטונגס-פערשפרייטער!
היינט, זונטאג, דעם 27 מערץ פינקטליך 8 זייגער אין אווענד קומט פאר אין אייגענעם לאקאל, פיעטריקאווער 66 א
אלגעמיינע פערזאמלונג
מיט דער בעטייליגונג פון א פארשטעהער פון קולטור-אמט מיט פאלגענדען טאג-ארדנונג: 1) פערלויף פון שטרייק, 2) ווייטערדיגער בעריכט פון ווארשא, 3) סענסאציאנעלע „ענטדעקונג". צוליב דער וויכטיגקייט פון דער זאך ווערען אלע חברים געבעטען אונבעדינגט צו קומען פינקטליך.
קיינער טאר נישט פעהלען!
בעמערקונג: לויט'ן טעלעפאנישען בעריכט, וואס מיר האבען ערהאלטען, האבען די ווארשאווער צייטונגס-פערשפרייטער אויף דער נעכטיגער פערזאמלונג בעשלאסען, אז אויב ביז דינסטאג וועלען די פאדערונגען נישט נאכגעגעבען ווערען טרעטען זיי צו צו א סאלידאר-שטרייק.
מיט אכטונג 1565
די פערוואלטונג פון פ"פ
פון צייטונגס-פערשפרייטער אין פוילען
אפטיילונג אין לאדז.

ראדיא-אפאראטען
פון 50 זלאטים
ווי אויך אלע זעמטליכע צו בעהער אויף גינסטיגע בעדינגונגען
עמפפעהלט דאס עלעקטראטעכנישע געשעפט
A. FUKS, Łódź, Piotrkowska 27, telefon 52-01, 1334

Dr. med
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאליסט פאר הויט, האר און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-ליכט, עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 6—9 אין אווענד, פרויען 12—3 ביז 3 נאכמ. 873

היילפעדאגאגישע קורסען
פאר שוואכבעפעהיגטע און שווערערציהבארע קינדער.
שפראכשטערונגען (שטאמלען, טויבשטומהייט)
Dr. med. A. Szmirgeld
נערווען-ארצט.
עלעקטריזאציעס,
ליכטהייל-אפאראטען.
CEGIELNIANA 6,
tel. 51-89
עמפפאנגט פון 5 — 7 אווענד.

בעקאנטמאכונג.
די בעוואוסטע ווארשאווער פירמע א. נ. J. KRZYPOW האט ערעפענט -:- אין -:-
לאדז, 16 בענעדיקטא 16
א מעבעל-לאגער
קויפט און פערקויפט אלערליי מעבעל, דיוואנעס, נייע-מאשינען, ווי אויך גארדעראבען. אנטיקען און פעלצען. כ'קויף פיאנינאס, און כ'צאהל די העכסטע פרייזען קומט און איבערצייגט אייך 289

Miejski Kinematograf Cświatowy
Wodny Rynek.

היינט און פאלג. טעג! פאר דערוואקסענע!
דאס גרויסע מייסטערווערק אין 10 גרויסע אקטען
„דער צארישער קוריער"
(KURIER CARSKI)
מיט Natalja Kowanko און Iwan Mozżuchin
אין די הויפט - ראלען. 1446

אכטונג אכטונג
ה"ה פריזערס!
העלניש וואסער 4.25 זל. א קילא.
בלומען-וואסער 4.25 זל. א קילא.
וועזשעטאל 3.50 זל. א קילא.
ראזיר-זייף Pixin 7.80 זל. א קילא
אלץ בעקומט איהר אמביליגסטען נור אין דער
פערפומעריע פון
י. דרוקער, זאוואדזקא 11

אין קויף און פערקויף מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען, סאמא-
ווארען א. ז. וו. און צאהל די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19 (דזיעלנא)
אין מעבעל-געוועלב, (פריוואט-וואוינונג שענקעוויטשא 29)
ביי מיר איז שטענדיג דא פערש. גענוצטע מעבעל
און גוטען צושטאנד צו פערקויפען. 1382

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט
St. GELBERG
זאכאדניא 15, טעל. 31-08
היילט גאנץ פערגאכלעסיגטע ציינער און מונד-קראנקהייטען. צאהן-
ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציע-
לער לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציין, נעהמט אן פון 9—12
פארמיטאג און פון 3—7 א ווינער אווענד. ביליגע פרייזען. 1483

I. MATUSIAK
KILIŃSKIEGO 16
wykonywa
roboty studniarskie
po cenach
konkurencyjnych.

ווארשאווער
שיך-מאגאזין
J. NAGLER
PIOTRKOWSKA 109
עמפפעהלט צום פריהלינגס-סעזאן א רייכען אויסוואהל פון די נייעסטע מאדעלען פון אויסלענדישען לעדער. 1763

אמבאבירער-געזעלע
ווערט פון זאפארט געזוכט ביי 1796
כוואט, פיעטריק. 92.

ס'ווערט געזוכט
שטאפערינס
ביי נייפעלד, צעגעלניאנא 59. 1792

Bolesław JANKOWSKI
PIOTRKOWSKA 91
poleca w wielkim wyborze **wyroby żelazne, przedmioty gospodarstwa domowego, naczynia kuchenne i galanterję** 1795

Thea Sanne
Piotrkowska 175
Porzellan-Tafelservice
grosse Auswahl erstklassiger Fabrikate
KAFFEESERVICE
WASCHGARNITUREN
TISCHGLAS (Kelche, Karaffen usw.) Gläser v. gr. 0,15
KRISTALLE
WEISSES PARZELAN
VASEN-BONBONNIEREN
EMAILLE
ALUMINIUM
1804

טאפעטען אין און אויס-לענדישע
אלערנייעסטע מוסטערן
אין א גרויסע אויסוואהל און
צו אלערנידריגסטע פרייזען
-- עמפעהלט --
W. GOSTYŃSKI
69 Piotrkowska 69
front I piętro. 1805
69 פיעטרקאווער 69
טעלעפאן 30-42.

OGŁOSZENIE.

Opierając się na Rozporz. Rady Ministrów z d. 10 lutego 1925 r. „o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów oraz odzieży i obuwia przez wyznaczanie cen" (Dz. Ust. Rz. P. № 18. poz. 101), na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 roku o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. Ust. Rz. P. № 91, poz. 527, art. 8), oraz na uchwale Magistratu m. Łodzi № 355 z dnia 16 kwietnia 1926 r. — niniejszem podaję do publicznej wiadomości mieszkańcom m. Łodzi co następuje:

Uchwałą magistratu m. Łodzi № 271 z dnia 23 marca 1927 r. zostały wyznaczone ceny maksymalne:

na wyroby masarskie koszerne za 1 kg.

1.	kiełbasa „salami" I gat.	Zł. 8.50
2.	„ „ II „	„ 7.—
3.	„ wrocławska I „	„ 6—
4.	„ „ II „	„ 4.60
5.	„ gęsia I „	„ 8.50
6.	„ „ II „	„ 6.—
7.	wędlina „rozmaitości"	„ 9.50
8.	kiełbaski wiedeńskie I „	„ 8.50
9.	„ wątrobiana"	„ 6 50
10.	salceson eksportowy I „	„ 10.—

W myśl zacytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów par. 7, wyżej wyznaczone ceny maksymalne obowiązują na terenie m, Łodzi od dnia następnego po ogłoszeniu.

Zaznaczam, że zgodnie z par. 10 i 11 wymienionego Rozporządzenia Rady Ministrów winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych lub nieujawnienia tych cen w cennikach właściwych przedsiębiorstw handlowych, będą ukarani przez władze administracyjne pierwszej instancji według art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r.— (Dz. Ust. Rz. P. № 91, poz. 527) o zabezpieczeniu podaży, przedmiotów powszedniego użytku— **aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 10,000 zł.**, o ile dany czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl innych Ustaw Karnych—

Łódź, dnia 24 marca 1927 roku.

1790 **Prezydent m. Łodzi (—) M. CYNARSKI,**

OGŁOSZENIE. 1792

Magistrat m. Łodzi ogłasza konkurs na dostawę 10500 mtr. sześciennych piasku do robót brukarskich. Termin nadsyłania ofert upływa z dniem 28 marca 1927 roku.

Warunki konkursu i warunki techniczne na dostawę piasku przeglądacz można w Wydziale Budownictwa — Oddziale Komunikacji, Pl. Wolności 14, p. Nr. 53, III p., poczynając od dnia ogłoszenia i codziennie od godziny 8.30 do 12.30.

Łodź, dnia 22 marca 1927 roku. MAGISTRAT m. ŁODZI.

Mydło **Kollontay**
z pralką
גענעראל-פערטרעטער אויף לאדז: 1806
S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

פערקויפט נישט אייערע דיוואנעס
44 מעבעל 44
פעלצען, ניי-מאשינען סאמאווארען א. או. וו. בעפאר איהר
איבערציינט אייך נישט ביי די פירמע
44 Ch. ŁAZNIK 44
גדאנסקא (דלוגא)
בעמערקונג: ביי מיר איז שטענדיג
אויף לאגער פערשידען
מעבעל, שיין גוט! און ביליג!!

HEMOROJDY!

Czopki Hemoojdalne Gąseckiego
(מזט'ן העהנדעל) בעזייטיגען וועהטאג, ברענונג, בייסעניש, פערקלענערן געשווירען.
עס פערקויפען די אפטייקען. 1462

מצה-רייבעכץ
ווער עס ווילן האבען כשר לפסח עצהיו"ט אפילו למהדרין מן המהדרין, וואס עס ווערט געבאקען און געמאהלען אלעס תחת השגחת הראבינאט דפה לאדז, איז נור בעקומען אין דער מיהל שוו. יאקובא 2. טעל. 19-61
בעמערקונג: עס ווערט אויך אנגענומען פון בעקערס צו מאהלען פאר ביליגע פרייזען און גוטע בעהאנדלונג. 1677

די מאדערנסטע
לאמפען
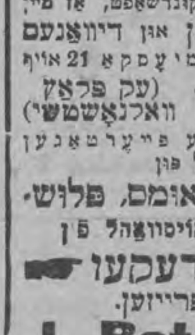
פאר שפייז-צימערן
און קאבינעטען
קויפט זיך אמבעסטען צו פאבריקס-פרייזען
נור ביי ש. פ. שמארעוויטש
פאלודניאווא 8.
בעמערקונג: עס ווערען אויך אנגע-
נומען אלערליי איבערארבייטונג פון גאז
אויף עלעקטריע, אויך אקסעדירט. 1523

בעקאנטמאכונג
איך מאך בעקאנט די געעהרטע קונדשאפט, אז מיין לאנג-יעהריגעס געשעפט פון גארדינען און דיוואנעס איז איבערגעטראגען געווארען פון נאוואמיעסקא 21 אויף
נאוואמיעסקא 1 (עק פלאץ וואלנאשטשי)
און איך בעוויז צו די פארשטעהענדע פייערטאגען א גרויסען אויסוואהל פון
גארדינען, דיוואנעס, ליינאלעאומס, פלוש-דעקעס, ווי אויך א גרויסען אויסוואהל פון
פונסטער'ס פלוש-דעקען
אלעס צו זעהר ביליגע פרייזען. 1555
I. Rotenberg, Łòdź
Nowomiejska 1, tel. 57-10.

אנאנסען - פרייז:
פאר א מילימעטער - שורה.

פארן טעקסט 15 גראשען, פרייטאג 20 גראשען, אין טעקסט 40 גר.
פרייטאג 60 גראשען, נאכ'ן טעקסט 10 גראשען, פרייטאג 15 גראשען. —
פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצענט טייערער. אויפער דער שטאט
— 50 פראצענט טייערער.

אבאנעמענטס-פרייז:
אין לאדז: א חודש — 5 זלאטעס, — אויף דער פראווינץ: א חודש —
6 זלאטעס, אין אויסלאנד מיט 50 פראצענט טייערער. — פאר'ן אינהאלט
און טערמין פון די אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך
די אדמיניסטראציע איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.